Akbaba

Bahar temizliği!

büyük yaz çekilişinde

tekrar

5

milyon

TÜRKİYE İŞ BANKASI

(Faal: 2210—62)

SİYASİ MİZAH GAZETESİ

BAŞYAZARI :
Yusuf Ziya Ortaç

SAHİBİ :
Ergin Ortaç

YAZI AİLESİ :

Aziz Nesin, Adnan Veli, Orhan Kemal, Rifat Ilgaz, Naci Sadullah, İlhan Selçuk, Selâmi Yurdatap, Nimet Arzık, Necdet Rüştü, Şemsi Belli, Salâhattin Kutlu, Burhan Esen, Kenan Akıncı, Reşit Aşçıoğlu, Vedat Saygel.

ÇEVİRGEN AİLESİ :
Vâ - Nû, Semiramis Aydınlık, Ergin Ortaç, Gülden Ortaç, Kudret Sinan.

KARİKATÜR AİLESİ :
Necmi Rıza, Turhan Selçuk, Nehar Tüblek, Cafer Zorlu, Mehmet Polat, Semih Balcıoğlu, Mim Uykusuz, Zeki Beyner, Burhan Solukçu, Şadi Dinççağ, Mıstık,

Yazı işlerini fiilen idare eden :
Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer :
Akbaba Matbaası

Kapak baskısı :
Şaka Matbaası

Abone bedeli : Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilmesi istenen abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

Fiatı : 100 kuruştur.

İDARE YERİ :
Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8 - 10
Daire : 3.
Telefon : 22 18 11

İLAN FİATI :
Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.

9 Nisan 1964
Cilt : 6 — Sayı : 15
YIL : 42

Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

Suikast değil, intihar!

İNÖNÜ'ye yapılan suikast üzerinden az da olsa zaman geçtiği için, bu konu üstünde daha soğukkanlı düşünebiliriz. Bu olay için türlü yorumlar oldu, yazılar yazıldı, düşünceler ileri sürüldü; bütün bunlar ortada görülen tek suikastçinin çok ötesinde, arkasında daha başka sorumlular arıyorlardı. Haklıydılar. Mesut adlı mutsuz kişinin namlusunu Başbakana çevirdiği tabancanın tetiğinde, sanığınkinden daha başka birçok parmaklar arayıp bulmak gerekiyor:

— Gericilerin kışkırtmaları,

— Bir partinin sürekli azdırmaları,

— Bir takım baskılar için bahane.

Bunlara benzer daha birçok yorumların dışında sizlere: «İnönü'ye üç el ateş eden tabancanın kabzasını İnönü'nün eli tutuyordu!» desem; Ya da: «İnönü'yü hedef alan tabancanın tetiğine İnönü'nün parmağı basıyordu!» desem biliyorum, birdenbire irkileceksiniz. Ama genel olarak şunu iyice bilmeliyiz: Topluluğumuzda ilericiye yapılan her türlü suikast, bir bakıma da ilericilerin intiharları demektir!

* * *

Bu suikast, Türkiye'de yılların gericilik birikimlerinin bir namlu ağzından üç kurşun biçiminde fışkırmasıydı. Evet ama, türlü göz yummalar sonunda toplanan, biriken ve sonunda can alıcı üç kurşun biçimine giren bu gericiler, Türkiye'ye düşmanlarımız tarafından birdenbire paraşütle indirilmedi. Bunlar başka gezegenlerden de yurdumuza düşmediler. Onları, biz büyüttük, biz çoğalttık, biz ürettik; tavizler verile verile, devrim kemirile kemirile, hepsine göz yumula yumula... Kendi kendimize ilerici demekle bizler, hepimiz, İnönü de bizimle birlikte ve başımızda olarak bu sorumdan kurtulamayız. O tabancanın tetiğinde hepimizin parmaklarından birer küçücük parçalar vardı, bizler vardık... Toplumsal görevimizi yeterince yapamadık ki, göz yummalarımızın sonucu gerici birikimlerin toplamı olarak mesul kişi Mesut'un tabancası İnönü'ye yöneldi. Bunun için her gerici suikast, ilericiliğin intiharıdır. Sorumu, bu suçu kendi yurttaşlık oranımızda bölüşmezsek gerici suikastlerin daha kötülerini kendimiz hazırlıyoruz demektir.

* * *

«Sanık, ayağa kalk!» başlığı ile birçok yazılar yazılmıştır. Toplumsal suçlarda sanıklığı bir ya da birkaç kişiye yüklemek, görev kaçakçılığımızın bir avuntusudur.

Her gericilik tepkisinde,

— Sanık, ayağa kalk!

Denilince, hepimiz birden, sorumumuz oranında, toplumca ayağa kalkmalıyız.

* * *

Sorunuz da cevap versinler: Türbeler neden açıldı? Ama Atatürk zamanında açık değildi türbeler...

Sorunuz da cevap versinler: Türkçe ezandan neden dönülüp Arapça ezan okutuldu? Atatürk zamanında ezan Türkçeydi.

Sorunuz da cevap versinler: Niçin radyoda mevlût okutulur? Atatürk zamanında radyoda mevlût okutulmazdı.

Sorunuz da cevap versinler: Uçan kuşa borçlu Türkiye neden hacılar eliyle milyonlarını dışarıya çıkartır? Atatürk zamanında var mıydı? Daha binlerce soru var. Ama soramazsınız, cevapları şudur:

— Dinsiz!.

İşte bunun için o uğursuz olay, bir gericinin başarısız bir suikast teşebbüsü değil, ilericilerin başarısız bir intihar teşebbüsüdür.

Aziz NESİN

YUSUF ZİYA ORTAÇ

Bir aydır hasta bulunan Başyazarımız Ortaç iyileşmektedir. Gelecek hafta, bu sayfada sevgili okuyucularına kavuşacağını umuyoruz.

— «Ayda ne kazanıyorsun?» Diye sordu..
— Sakın malî polis olmasın!..

KUMAR-Kumarhane-KUMARBAZ

DÜN, eski harflerin «İkdam» koleksiyonunu karıştırıyordum. O yıllarda, iki ünlü gazetemizden biri Sabah'dı, biri İkdam. En büyük harf 36 punto. Şimdi, manşet altına bile bu kadar küçüğünü kullanmıyoruz.

Fotoğraf mı?.. Posta pulu kadar. Neyin resmini koyacaksınız ki?.. Orta oyununda kadın rolüne Zenne çıkıyor. Şehir Tiyatrosu'nda da Aznif Hanım, Zabel Hanım, Kınar Hanım'la Eliza Binemecyan... Nerde şimdiki striptiz güzeli ayva göbekli Leylâ'lar, kısrak bacak Zeyneb'ler?..

Makaleler de bir antikaydı: İsviçre'de sütçülük... Hollanda'da peynir sanayii... Bunlar rahmetli Ahmet Cevdet üstadımızın imzasını taşıyan baş yazılardır.

İşte, dudağımın ucunda acı bir gülüş kıvrıntısı. önümdeki koleksiyonun sayfalarını çevirirken, bir yazı üstünde durdum. Başlığı: Emraz-ı içtimaiyemizden kumar beliyyesi... Türkçesi: Sosyal dertlerimizden kumar belâsı!

O yıllarda kumar, mikrobu henüz mahalle evlerine girmemiş bir kibar hastalıktı. Ya Beyoğlu'nda Frenk konaklarında oynanırdı, ya birkaç Osmanlı yalısında... Galiba iki tane de ekâbir kumarhanesi vardı: İstiklâl caddesinde Serkl Doryan, Büyükada'da Yat Klüp.

Şimdi mi?.. Üstünde poker, bezik, kumkan oynanmıyan yemek masası kaldı mı acaba?.. Kulüp derseniz korkmayın, kendisine sporu, güzel sanatları bile isim yapan sosyal klüplerin hepsi kumarhanedir.

Polisin yakasına yapıştığı kumarbaz, mahalle kahvesindeki çurçur avcısından öteye geçmez!

İstanbul'da, kumarın sahiden zengin ettiği kumarhane sahipleri var: Bir yılda cebine dörtyüz bin lira, beşyüz bin lira ganyot indiren pek sayın kumarhane sahipleri!

Üç sosyete hanımı, şefkatleri-

nin ipek kanatlarını bunların üstüne açtı mı, alt tarafı kolaydır: Bir ziyafet, falan politikacının oğluna, gelinine... Bir ziyafet, filân politikacının kızına, damadına... Ondan sonra, köprü altında barbut avcısı aslan polisim gelsin de bu kumarhaneyi bassın bakayım!

Hangi devletin uyruğu ve hangi devletlinin kuyruğu olduğu belirsiz kumarhane patronu, haftada iki gece sabaha kadar hem bakara masasını, hem kendi kasasını işletir.. Oğlan alır oyuna gider, çoban alır koyuna gider, uzaktan: «Yarabbi şükür, elhamdülillâh» diye avucunu yalamak da yalnız devlet babaya düşer.

Devlet baba nasıl haram yesin?.. Türkiye'de kumar yasaktır!

Türkiye'de Türk sigarasından başka sigara da yasaktır ama, mümkün olsa da bir arama tarama yapılsa, kimbilir kaç millet vekilimizin, kaç senatörümüzün, kaç genel müdürümüzün cebinden Amerikan paketi çıkar.

Eğer vız gelip tırıs giden bu yasaklardan, İstanbul Belediyesi'ne bir pay ayırsak, istimlâk borçları çoktan ödenir, opera binası çoktan biter, Beyazıt meydanı yeni milyonlar harcanarak çoktan eski havuzuna kavuşurdu!

Ama biz, yasağın henüz lûgat mânasını bile bilmiyoruz. Tıpkı, caddelerde her gün binlerce otomobilin çiğnediği «Durmak Yasaktır» levhaları gibi, ayaklar altında çiğnenen bir kumar yasağımız var!

Resmî kumarımız Toto da bunların cabası!..

Ben «Emraz-ı içtimaiyemizden kumar beliyyesini» milletvekili iken gördüm.

Galiba Çarşamba günleri il merkezinde pazar kurulurdu. Çoluğunun çocuğunun nafakası dört yumurtayı, yumruk kadar tereyağı tokacını, bir bakraç yoğurdunu, yarım çuval fındığını, mısırını getiren köylü, bu pazarda toplanır. Satış olup bitti mi, çoğunu kahvelere dağılmış görürdüm. Birbirinden perişan iki kişi bir masaya karşılıklı oturmuş, paketleri açmış, domino oynarlarken... Nesine mi oynarlar dominoyu? Tek sigarasına!

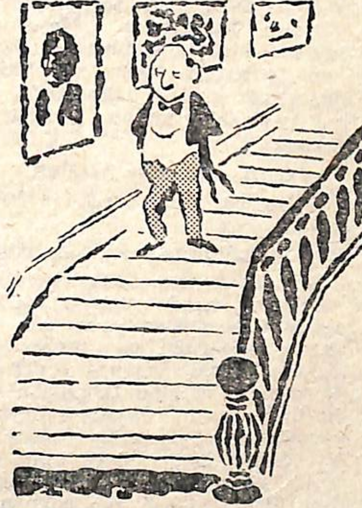
Bazılarının karıları zorlu olurdu bunların. Kahveye kartal gibi atılır, kocasını kolundan yakalar, söve saya sürükleyerek alır köye götürürdü...

Köy yollarında sık sık küçük yaralamalar olurdu: Pazar dönüşü, ağaçlar arasındaki küçücük dağ kumarhanelerine yolcuları çeken açıkgözler, orada zar attırır, biribirlerini soyarlardı. Dört yumurtanın, bir tokaç yağın, bir bakraç yoğurdun parası bu!.. Omuzunda taşıdığı uzun saplı, ucu küçük baltalı, galiba kirpit denen âleti, parayı kaybeden, kazananın kafasına indiriverirdi...

Polonez köyünün de tek kahvesini görmüştüm: Eken, biçen pansiyon işleten, hali vakti yerinde, çalışkan Polonya'lı vatandaşlarımızın tarlalarında çalıştırdıkları rençberler, akşam, paydos ettiler mi bu kahveye gelir, yağlı iskambil kâğıtlariyle biribirinin parasını almıya çalışırlardı. Polonez köyünün bu tek kahvesine giden bir tek Polonyalı yoktu!

«Emraz-ı içtimaiyemizden kumar beliyyesi»ni burada bırakalım da ben size birkaç kumar fıkrası anlatayım.

Önce: «Aman şu Yusuf Ziya ne mübarek adam, abdest al, eteğinde namaz kıl» demenizi istemem!.. Ben de oyun oynarım arasıra.. Ama, kelimeye lûtfen dikkat buyurun: Oyun dedim, kumar değil... Bizimkisi eğlencelik!

Akşam, Akbaba'dan kafam yüklü çıktığım günler kulübe uğramak, bir demli çay, bir köpüklü kahve, bir soğuk viski içmek ve dostlarımla küçük bir bezik çevirmek beni dinlendirir.

Eskiden, çok eskiden poker de oynardım. Bırakalı, daha doğrusu o beni bırakalı yirmi yıl oluyor. Hikâyesi hoştur, anlatayım:

Hani tren kalkınca, biribirine «Nerelisiniz?» diye soran yolculardan biri: «Öğünmek gibi olmasın ama Kayseri'liyim» demiş... Ben de - Pek öğünülecek şey değildir ama - yine de öğünmek gibi olmasın, iyi poker oynardım, sahiden iyi.. Acar oyuncuydum: «Rest» dediğim zaman deprem oldu sanırdınız: Masa titrerdi!

Bir gün, yine böyle bir «Rest» çektim... Aaa, o ne?.. Masanın yerine elim titremiyor mu?..

İçimden hemen kararımı verdim: «Ortaç, poker geçti senden!»

O günden sonra, eğlenceyi, poker gibi atılgan, poker gibi yırtıcı oyundan daha yumuşak, daha cakasız, daha kaygan oyuna çevirdim. Şimdi bizim beziğimiz biraz yorgunluk giderici, biraz sinir yatıştırıcı, biraz dünya gailesini unutturucu bir saadet hapıdır: Equanil gibi bir şey!..

Yeşil masadan kalkıp eve her dönüşümde, birkaç nüktenin, birkaç kahkahanın ürpertisini getiririm içimde.

Madem ki hikâyeye başladık, devam edelim.

Mahmut Baler'in anlattığı bir kumar fıkrası pek şirindir:

Maryosera, Yıldız'ı işletirken, bir gece sabaha karşı, Mahmut Baler, merdivende İran büyükelçisine rastlamış. Ekselâns, Rulette - Bilirsiniz, ya kırmızıya oynanır, ya siyaha - oldukça ağır kayba uğramış. Onun buhranı içinde, basamakları sendeliyerek inerken kendi kendine söylenirmiş:

— Rûja (kırmızıya) goydum gaip ettim, nuvvâra (siyaha) goydum, gaip ettim... Men böyle poh oyun görmemişem!

Ama, benim duyduğum kumar fıkralarının en tatlısı şu sonuncusudur:

Büyükada kulübünün pek sevimli bir kumarbazı vardı, Osep Karaman... İstanbul'a Ankara'dan göçmüşler... Bütün zevki, bütün yaşayışı, bütün âdetleriyle Türk'tü. Asıl tuhafı, Ermenice de bilmezdi hiç!

Bir akşam, dostum Ahmet Borovalı, Karaman, ben, vapurdan çıkmış, kulübe gidiyorduk. Yolda Karaman bir irkildi: Şapkasının kenarından omuzuna doğru bir kuş pislemişti. Bundan memnundu gayet: «Uğurdur, diyordu, kazanacağım bu akşam...»

Ahmet Borovalı: «Belli olmaz Karaman, dedi, eğer kuş, serçe, saka, güvercin filânsa uğurdur... Ama karga ise, felâket!»

Gece, bezik masasına oturmuştular. Karaman, ilk el kaybetti, ikinci el yine kaybetti, üçüncü el rübikon olunca, Borovalı'ya gözlüklerinin üstünden dehşetle bakarak başını salladı:

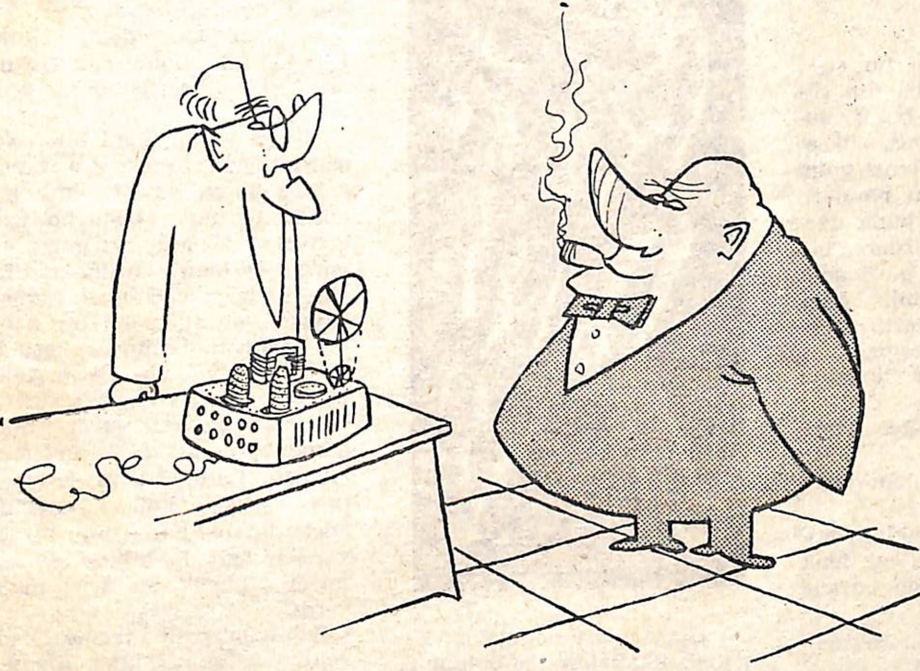
— Karga imiş!

1950 de yağ küpüne düşen demokrasi farelerine sorunuz:

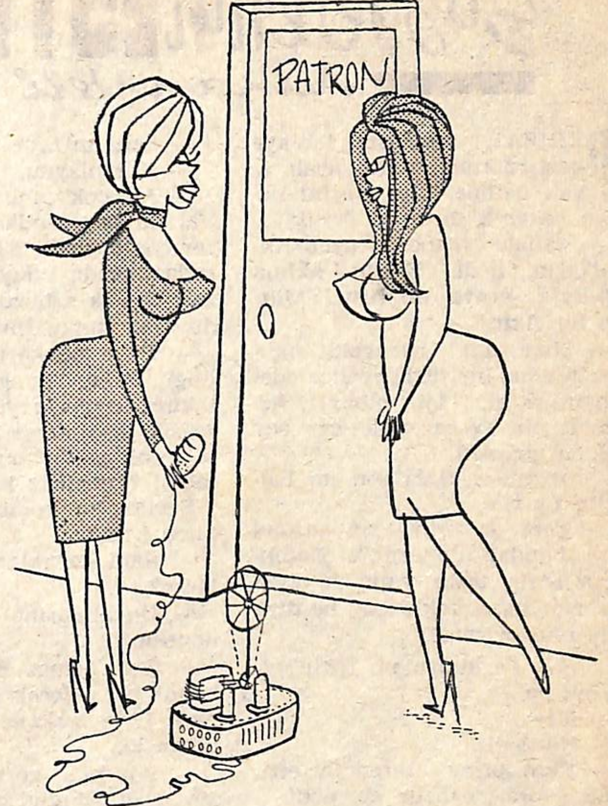
— İşler nasıl?..

Gözler kapanacak, dudaklar

Koku-ölçer alet yapıldı... GAZETELER

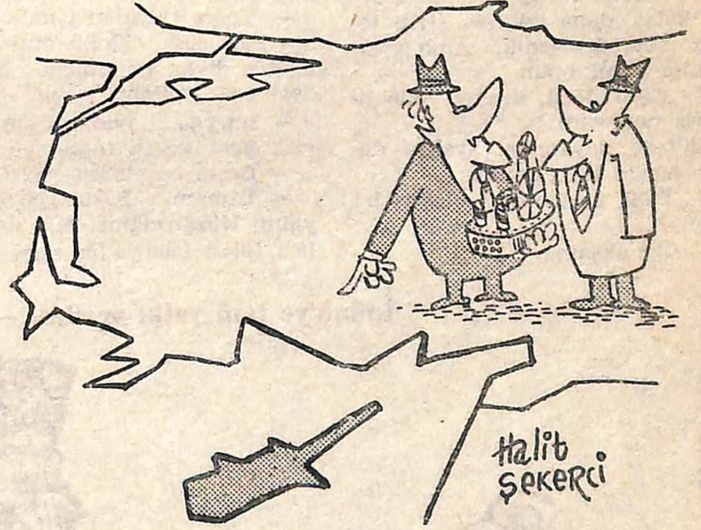
— Paranın kokusunu da alır mı üstad?.

— Âlete bakılırsa patronun yanındaki Neclâ...

— Haydi inkâra kalkışma!. Söyle bu saate kadar kimlerle düşüp kalktın?..

— Bu tarafa doğru tutunca kan kokusu gösteriyor!

büzülecek ve şaamet parolası ıslığını çalacaktır:

— Berbaaat...

Bezik masasında, bu berbadın vidosu yüz liradır! Bakara masasında ise iki iskambil kâğıdı beş binle on bin lira arasında «Ye Ye» oynar!

Ye ye!..

Tevfik Fikret bahtiyarmış. Onun: «Yiyin efendiler yiyin» diye hicvin oklarından geçirdiği yiyiciler, bugünün ye yecileri karşısında oruçlu müslüman sayılır!

Türkiye'de kumar yasak mı?..

Geeeel, sayın İnönü'nün cevabı:

— Haydi sen de!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Karşılaştırma

Herkesin yüreğinde pusu kurmuş bir maksat,
Kiminde apartman, kiminde ense kat kat!
Bizimse nasibimiz her kapıda bir tokat!
Nasıl ayarlamışlar meçhul onlar bu işi?
Bizim burcumuz boğa, onların şansı dişi.

* * *

Bizleri Hak korusun dilinden ukalânın.
Canı çıksın diyorlar düşüp altta kalanın!
Bir mevki şarabından bir tek yudum alanın
Başı döner, değişir bezme gelip gidişi,
Sanırsın ta ezelden onların şansı dişi.

Devlet kuşu umarsın başına konar kaza,
Yonca vâdile eşek nasıl sabretsin yaz'a?
Her çeşit imkânlarla dolu ama bu feza
Damatlığa almazlar kırk senelik iğdişi,
Bahtiyar olmak için şansın olmalı dişi.

* * *

(KUTLU) karıştırmadın bir gün karayla akı,
Vardır elbet iyinin kötü kişiden farkı.
Vicdanında kurulmuş muhteşem zafer takı
Lekesiz olmalıdır her insanın geçmişi,
Varsın senin olmasın el gibi şansın dişi..

Salâhattin KUTLU

Sosyetenin ESTETİĞİ

Adnan Veli

PERİZAT, sigarasını tablaya bastırdıktan sonra, ayak ayak üstüne atıp, eteğini hafifçe çekerek dizlerini örttü:

— Vallahi inanamıyorum Nuran'cığım, dedi. Kimin aklına geldiyse, bravo doğrusu.. Müthiş bir fikir.

— Nonoşum, her vakit aklımızda ama, bir türlü realize edemiyorduk ki.. İşte nihayet, Sevim'in bir cesaretiyle her şey yoluna giriverdi.

— Sevim!.. Sahi sen mi hallettin bu işi?..

— Tabii şekerim.. Ne varmış yani bunda, utanacak?.. Kadınların Strip tease yapması ayıp olmuyor da, erkeklerinki ne diye ayıp oluyor yani?..

— Sen Feridun'a mı teklif ettin bu işi..

— Evet..

— Ne dedi?..

— İlkin biraz tereddüt etti. Ama sonra, mahzur görmedi.

— Tamamen estetik bir düşüncen olduğunu da söyledin mi?..

— Söylemez olur muyum?.. Zaten estetik bir düşüncemiz olmasa, o işi ben kabul etmem.

— Bravo vallahi.. Müthiş becerikli kızsın.

— Elbette Nonoşum.. Semiha'ya kalsa, daha yıllarca strip tease seyredemezdik. Ama gene benim elimi öpün.

— Elini değil, ayağını bile öperiz nonoşum..

Büfeye dayanmış, ayakta duran Nevin söze karıştı:

— Peki, ne zaman oluyor bu seans?..

— Bu akşam..

— Sahi mi?..

— Kör olayım..

— Ay, çok müthiş bir şey.. Vallahi heyecandan dizlerim titremiye başladı. Eğer bu iş, şurada burada duyulursa, süksemiz de çok artacak. Yalnız polis duyarsa bunu, bilmem ne der..

— Polis ne karışır buna darling?. Polis, bu gibi işlere, bir takım gençlerin yüzü gözü açılmasın diye itiraz edebilir. Ama biz, çok şükür bu işlerin mektebini bitirmişiz kardeşim.

Sevim, bu konuşma üzerine biraz irkildi:

— Sahi çocuklar.. Eğer duyulursa?..

— Duyulmasına imkân yok nonosum..

— Öyle deme.. Bizimkinin kulağına bir gidecek olsa, çok fena olur. Öyle kıskanç, öyle huysuz adam ki..

— Yok yok, korkma.. Hepimizin ağzı sıkıdır zaten..

Bu sözü, ötekiler de tasdik ettiler:

— Kimseye bir şey açmıyacağız ki..

— Tabii canım.. Bunu yalnız biz bileceğiz.. Sonra icabederse Cavidan'a anlatırız. Ama Cavidan bunu duydu muydu, hasedinden çatır çatır çatlar.

— Yooo, Cavidan'a anlatmıyalım kardeşim. Çünkü onu çağırmadık diye hepimizin başına dert açar vallahi..

— İyi ya.. Cavidan'a söylemeyiz.. Saat kaçta toplanıyoruz?..

— Beşte demiştim ya..

— Tamam.. Fazla geç kalmıyalım Nuran'cığım.. Sen de ışıkları falan hazırladın mı?..

— Hepsi hazır nonoşum.. Beşte muhakkak burada bulunun..

* * *

Nuran'ın kırmızı salonu o gün iyice süslenmişti. Salonun etrafına çepeçevre koltuklar dizilmiş, aralarına küçük alçak masalar konmuş, üstüne içki kadehleri, fıstık tabakları yerleştirilmişti. Perdeler sıkı sıkı kapanmış, tavana kıpkırmızı ışık veren koca bir lâmba takılmıştı. Odanın içi oldukça loştu. En baştaki koltukta Perizat, onun yanında Nuran vardı. Sevim, Nevin'le beraber, apliklerin bulunduğu tarafta oturmuştu. Zuhal, Şaziye, Bernâ, kafa kafaya verip bir köşeye çekilmişlerdi. Leylâ ile Fitnat, yere, halının üstüne koydukları yastıklara yerleşmişlerdi. Pikapta, hafif bir dans müziği vardı. Herkes birbiriyle fısıltı halinde konuşuyordu. Sevim mütemadiyen içiyor, daha çok neşelenmek istiyordu. Nuran bir aralık dışarıya çıktı, geldi. Sonra odadakilere dönüp:

— Çocuklar!.. dedi. Herkes kadehlerini doldursun. Şimdi sizler için hazırladığımız seans başlıyor.

Pikapa gidip sesini biraz yükseltti. Yerine otururken, holden salona geçen büyük camlı kapı açıldı. Kırmızı loşluğun içine, birbirine sarılmış iki gölge sızıverdi. Feridun, belinden dizlerine kadar, vücuduna sımsıkı yapışan, siyah, ipekli bir pantalon giymişti. Üstünde ekose bir gömlek, boynunda yeşil, ipekli bir eşarp, başında da kadifeden bir apaş kasketi vardı. Sonia adındaki damına, belinden sarılmıştı. Kadın başını geriye atmış, erkeğin kolları arasında âdeta iki büklüm olmuştu. Fakat her halinde, büyük bir teslimiyet, büyük bir arzu ifadesi vardı.

Salonun orta yerine kadar geldikten sonra, ikisi arasında hırçın bir mücadele başladı. Kadın, kendini korumak ister gibi çırpınıyordu. Erkek de onu daha çok kuşatmak için, ikide bir sağına soluna geçiyor, ellerini boynuna doluyor, Sonia'yı belinden kavrayıp yere yıkmak istiyordu.

Misafirlerin içinde, en çok Nevin heyecanlanmıştı. Sonia'nın itirazcı haline içerliyordu. Kendi kendine:

— Aptal!.. diye mırıldandı.

Feridun, kollarındaki kadınla yaptığı mücadeleyi biraz daha şiddetlendirdi. Bazan, ayaklarını kapıp havaya kaldırıyor, ayak bileklerini büküyor, bazan da, onu biran önce mağlûp etmek için, göğsüyle kadının üstüne şiddetle yükleniyordu. Bu boğuşmaya, Sonia, uzun süre dayanamadı. Feridun'un bir çelmesiyle, halının üstüne yüzükoyun kapaklandı. Sanki bayılmış gibi, öylece kaldı. Etekleri yarıbeline kadar açılmıştı. O vakit Feridun, bir ayağını kadının çıplak beline dayayarak kalkmasını önledi. Kadife kasketini başından çıkarıp bir köşeye fırlattı. Boynundaki eşarpı çabucak çözdü. Sevim'e uzattı. Sonra gömleğinin düğmelerini hızla açtı.

Nuran heyecandan zangır zangır titriyordu. Nevin, kadehini boşaltmadan tekrar dolduruyor, Bernâ hızlı hızlı soluyordu.

Feridun, gömleğini çıkardıktan sonra, incecik, beyaz bir atletle kalmıştı. Yerde hareketsiz yatan avına bakarak pantalonunun kemerini çözmiye başladı.

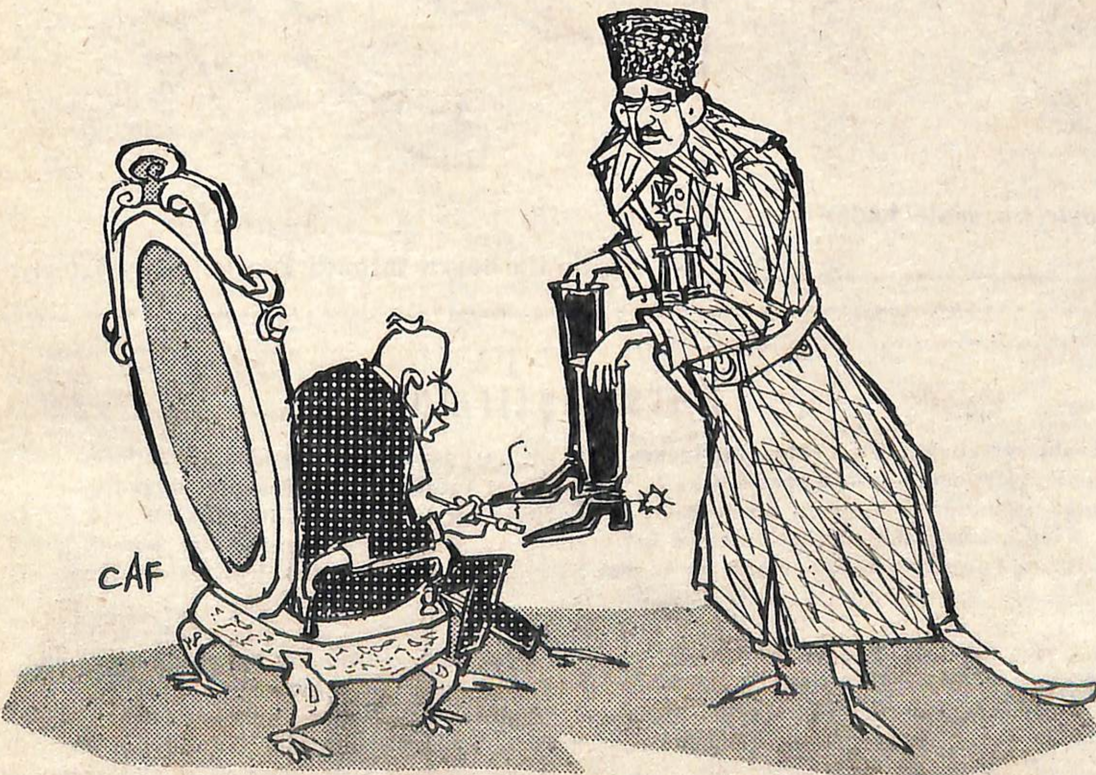
Perizat, ikide bir Nuran'ı dürtüyor:

— Ah, ne enteresan, ne enteresan!.. Diyordu. Feridun'un omuzları meğer bir şahesermiş nonoşum!..

— Aaaa, elbette darling.. Asıl sen göğsünü, belini bir görsen.. Hele bacak adalelerine ölürsün vallahi..

— Ah kardeşim, ah.. Lütfen

İnönü'ye tam yetki verildi. — Gazeteler —

1 inci İnönü — Al Paşam, istediğin zaman giy!

sus. Çünkü bu heyecanları yudum yudum içmek istiyorum.. Freud ne diyor, biliyor musun?..

— Aman boş ver Freud'e şekerim.. Sen şimdi Feridun'a bak.. Ama dikkatli bak.. Bacak adalelerini görüyor musun?..

— Enfes vallahi..

Leyla, Fitnat'ın kolunu sıkı sıkıya tutuyordu. Fitnat da, bacak bacak üstüne atmış, ayaklarını iyice germişti. Şazıye, Zuhal'in kulağına eğilip:

— Feridun evli mi?.. diye sordu.

Öteki biraz hırslandı herhalde:

— Bilmiyorum, diye ters cevap verdi.

Salonun orta yerindeki erkek, adamakıllı soyunduktan sonra, incecik, naylon bir mayo ile kaldı.

O vakit Perizat, elini göğsüne götürdü. Nuran merakla sordu:

— Bir şeyin mi var nonoşum?..

— Kalbim.. Kalbim enikonu hızlı atıyor..

— Bir baygınlık filân mı?..

— Yooo, zannetmiyorum ama, kolay değil tabii, estetik heyecanlara katlanmak.. Bazan insanı hasta ediyor.. Ben bunu bir kere Brahms'ı dinlerken duymuştum, bir de şimdi..

— Sahi mi söylüyorsun?.. Ben de Brahms yerine, Dokuzuncu Senfonide böyle oluyorum şekerim..

Feridun naylon mayosuyla, Sonia'n'ın yanına boylu boyunca uzanırken, kapının zili acı acı öttü. Nuran, yay gibi yerinden fırladı.

— Hiç kimse kımıldamasın, dedi. Ben gider bakarım.. Siz devam edin.

Bir koşu hole çıktı. Ara kapıyı kilitleyip, anahtarı avucuna aldı. Sokak kapısını aralayıp baktı. Kapının önünde, siyah mantolu, 65 yaşlarında bir kadın duruyordu. Nuran, merakla sordu:

— Buyurun hanımefendi, dedi. Bir şey mi istediniz?..

— Yavrucuğum, beni tanımadınız mı?..

— Hayır tanıyamadım..

— Ayol ben Fitnat'ın annesiyim.

— Yaaa, öyle mi?.. Bir emriniz mi var?..

— Yavrucuğum, bir şey sövleyecektim. Kusura bakma.. Sizin evde bu akşam bir şey varmış.. Adına da şey diyorlar, galiba köstetik..

— Evet efendim?..

— Allahın bildiğini kuldan ne diye saklıyayım?.. Ben bu köstetik işine pek meraklıyımdır da..

— Eveeeet?..

— Rahmetli efendimden beri hiç köstetik yüzü görmedim vallahi.. Sizde bugün iyi bir köstetik varmış. Fitnat söylemişti de.. Onun için geldim..

— Vallahi bilmem ki hanımteyzeciğim..

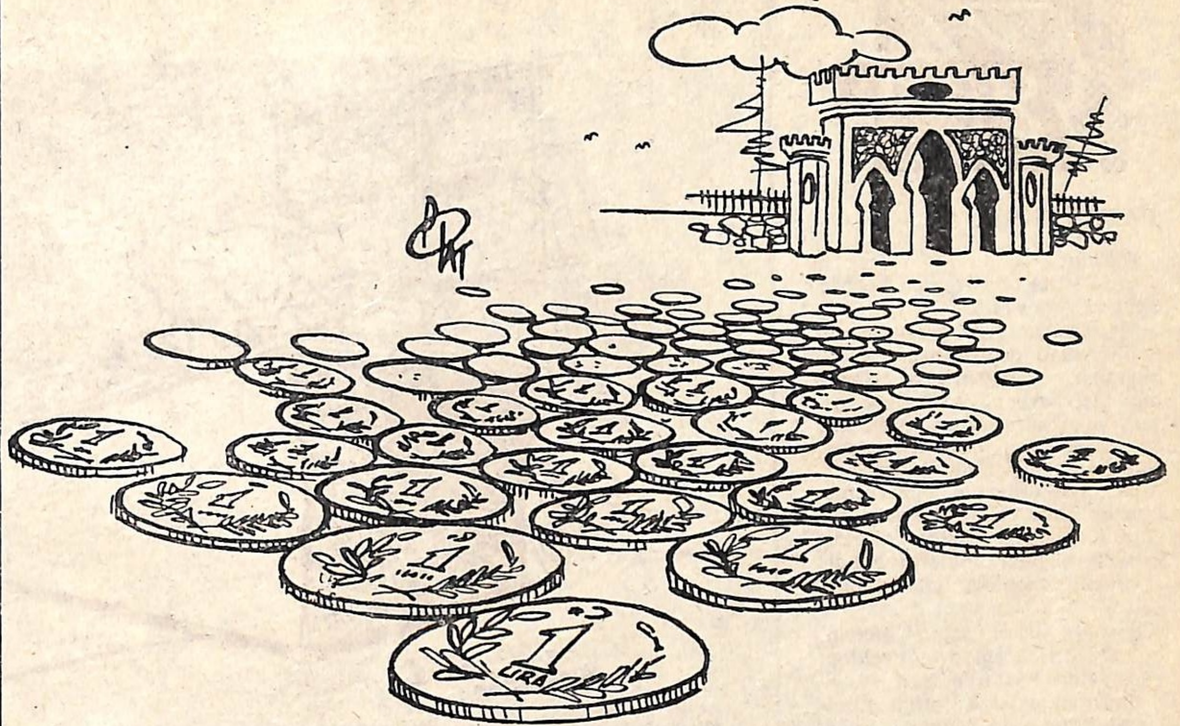
— Sevaptır evlâdım, sevap.. Ben bir köşede otururum. Başörtümü de yüzüme kapayıp arayerinden usulcana seyrederim.. Hınzır kıza söyledim ama kabul etmedi.. Bir de sizden rica edeyim dedim.

Nuran şaşırdı. Ne cevap vereceğini bilemedi. Uzun uzun önüne baktıktan sonra, yana çekildi:

— Buyurun öyleyse.. dedi.

Adnan Veli

Beyazıt meydanının yeniden yapılmasına dokuz milyon lira gidiyor. — Gazeteler —

«İstanbul'un taşı toprağı altındır!»

Ankara mektubu

Muhtarın fendi, ticani'yi yendi!

Kavaklıdere 1 numaralı muhtarının kapısı hışımla çalındı. Kapıyı pantalonlu, altı üstüne uygun vücutlü fındık rengi kıvır saçlı, kalkık burunlu, gülen gözlü bir genç kadın açtı...

Gelen gericiydi... Gericiiiii!.. Ama nasıl gerici?..

Kapıyı çaldığı hışmın iki misliyle, pantalonlu, kolları çıplak genç kadına baktı... Hışımdan başka bir pırıltı da yandı gözlerinde, amma çabuk söndürdü...

Yaşlıydı gerici. Kötü tabaklanmış deri gibiydi yüzünün derisi... Ufak, gömülmüş, kara bir bakışı vardı, zalim... Ufak tefekti de, ama kaviydi, kavi...

— «Moğtar efendiyi çağır...» diye emretti...

— «Muhtar benim babacığım» dedi hanım en âhenkli sesiyle...

— «Fe süphanallah» diye içini çekti adam. Demek mogtarlık ta böyle «gaco»ların elindeydi... Böyle yarı çıplak pantalonlu «gacoların.» Tüüü!.. Her şey elden gitmişti artık. Koş istersen gidenin ardından!

Elindeki saman saman kâğıdı uzattı:

— «Yap bir muamele bakalım» dedi sert sert...

Hanım muhtar gene cıvıldadı kuşlar gibi:

— «Hemen babacım... Sen buyur otur... Bir yorgunluk kahvesi ister misin?..»

Ticani baba yumuşamak istemiyordu.

Daha da sert:

— «Yap bakalım» diye emretti.

Kahve geldi. Höpürdetti keyif ve hışımla gene...

Küçük zalim, gömülmüş gözlerinde başka «şeylerle de» hanım muhtara bakıyordu. Hanım muhtarın içi gülümsemelerle ışıldıyordu. Ah şu ışıltıyı bütün memlekete saçabilseydi.

Çok ciddi, kâğıtları doldurmaya başlamadan, elini dolgun göğsüne götürdü, bir:

— «Bilmillâh» çekti derinden...

Gericinin gözü elin gittiği yere gitti ve gözleri parladı:

— «Vay, sen demek müslümanmışsın?..»

Hanım muhtar tekrar elini göğsüne götürdü. Ve gericinin bakışı tekrar o eli izledi:

— «Elhamdülillâh» dedi, «âmenna ve sâddaknâ!..»

Gericinin vizyonları karışmıştı kafasında. Bu pantalon, bu kollar, bu göğüs, bu besmeleler...

Muhtar hanım muameleyi bitirdi. Ve tasalı bir halle:

— «Ah babacım» dedi «şurda bir boş arsa var. Oraya öylesine bir cami yapılmasını istiyorum ki!»

— «Demek senin gibileri de varmış, bu dinsizlerin arasında» diye mırıldandı gerici. «Demek senin gibileri de varmış!..»

Mestti, mest! Vur dense vuracaktı, öldür dense öldürecek!

— «Ver elini öpem» diyordu, «öpülecek el bu!..»

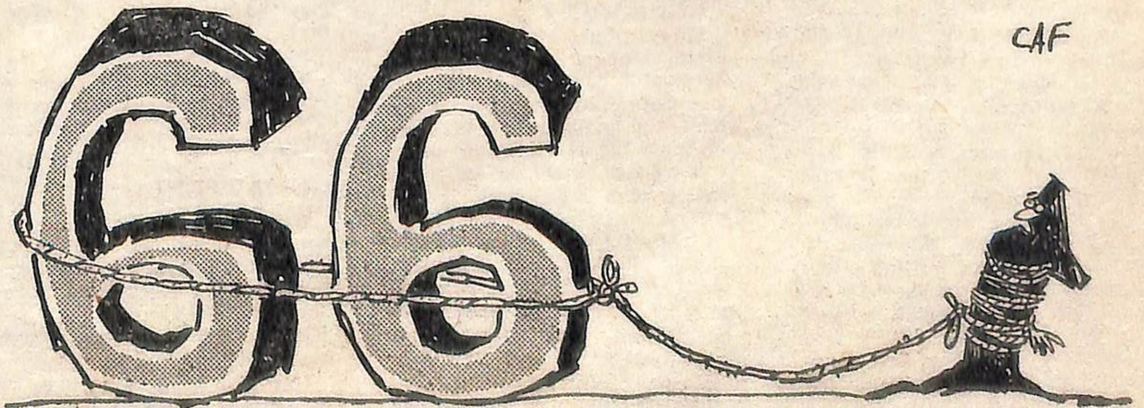
Pratik neticesi hikâyenin: Kavaklıderenin 1 numaralı zarif muhtarı gibi, hem pireyi gözünden, hem deveyi dizinden vurabilen güzel güzel hanımları propagandaya çıkarmalı gericilik bölgelerinde... Herhalde ileri bir adım atmış oluruz..

Ve bütün kinler, zulümler, cehaletler bir «ver elini öpem» içinde erir!..

Anlaşıldı baylar, bu sizin işiniz değil!

Nimet ARZIK

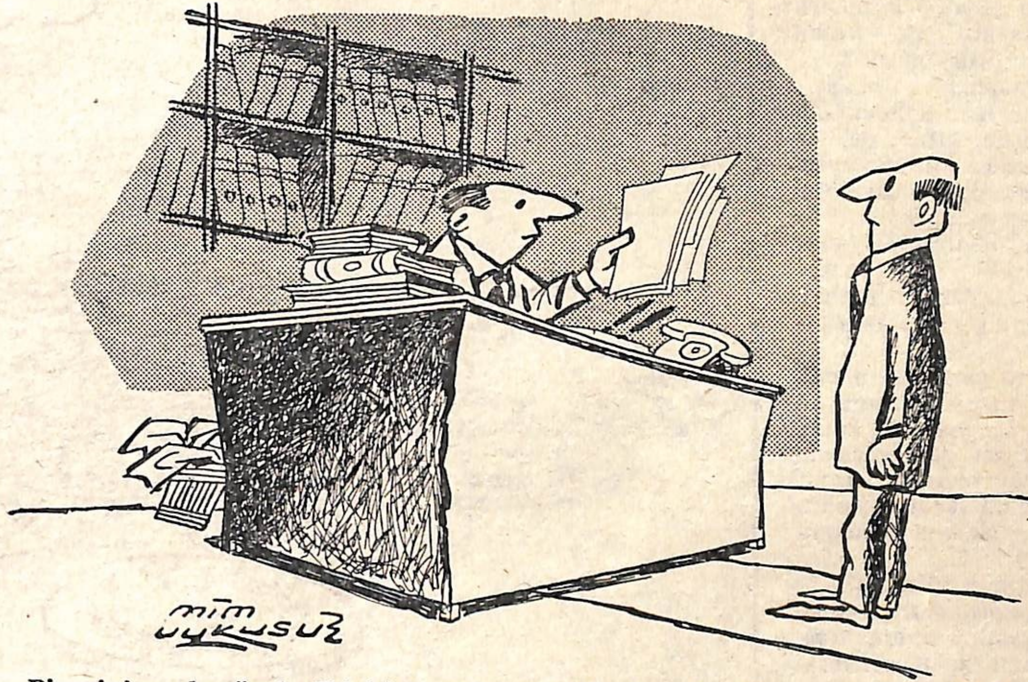
Anayasanın 66 ncı maddesine dayanılarak hükûmete tam yetki verildi. — Gazeteler —

Altmışaltıya bağlandı!

7 gün

Şehir Tiyatrosundaki olaydan sonra :

— Piyesiniz çok güzel.. Edebî kurul onayladı. Sansür izin verdi. Savcılık da bir sakınca görmedi.. Şimdi bir kere de İmam - Hatip okuluna soralım!..

PAZARTESİ :

Eskiler:

— Gel bre berber, seni berberliyeyim... derlerdi.

Yeni zamanlarda berberin adı kuaför olalı değişti işler. Kadın hayatına, kocadan çok hükmeden kişi berber... Nice eli maşalı, gözü kara hatunlarımız var ki, kocalarını tirtir titretirler, âşıklarını inim inim inletirler... Ama berberlerinin karşısında olurlar birer cariye... Kolay mı? Güzellik iksiri onların elinde, gençlik büyüsü onların elinde, cazibenin anahtarı onların elinde...

Berber-i âzam, sahib-i zâman, önünde herkesin dize geldiği, güzelliğine boyun eğdiği, seksapeline dalkavukluk ettiği güzeller güzeline argo deyimiyle «posta koyan» tek erkektir. İstediği zaman kabul eder hanımefendiyi... İstediği zaman kabul etmez...

— Bugün doluyum efendim sizi alamam... der.

— Biraz bekleyin... der.

— Belki yarın mümkün olacak... der.

Böyle kişilerin kadınlar hakkındaki fikirleri n'ola? Sakallı gazeteci Ümit Deniz bir röportaj yapmış:

«7 Meşhur kadın berberi kadınları anlatıyor.»

Ve Kuaförler Derneği Başkanı şöyle tarif ediyor kadın denilen nesneyi:

— «İçlerinde kibirlisi olur, size yukarıdan bakar. Alçak gönüllüsü olur, sizi dost sayar. Hiddetlisi olur, en ufak vesile ile kızar. Naziği olur, her vesile ile iltifata boğar. Havva anamızın cinsi bu... Saati saatine dakikası dakikasına uymaz ki...»

Yukarıdaki sözleri okuyunca sanırım kadınlar hakkında bir fikriniz olmuştur. Bizim oldu nitekim... Artık kadınların tıpkı İstanbulun meydan saatlerine benzediğini anladık.

Neden mi?

Çünkü onların da, hanımlar gibi, saati saatine dakikası dakikasına uymuyor...

SALI :

Arif Aslan adında bir vatandaş, çekmiş kafayı, çekmiş kafayı... Çıkmış Taksim meydanına. Tırmanmış Atatürk atınına. Çıkarmış paltosunu, Atayı sarmış:

— Seni çok seviyorum, büyük adamsın!.. diye bağırmış.

Etraftan yetişmişler, sarhoşu aşağı indirmişler, karakola götürmüşler.

— Ne yapayım, demiş, Atatürk'ü çok seviyorum, üşümesin diye sardım.

Bu sarmak kelimesi bir tuhaftır. Kimi, insanı üşümesin, diye sarar... Kimi, korumak için sarar... Kimi, sevmek için sarar... Kimi de, boğmak ve yok etmek için...

Şimdiye kadar hep bu sonuncusu için Atatürk heykeline tırmandıklarından, Arif Aslanın sarhoşluğu hoşumuza gitti.

— Ne olacak sarhoşluk işte... deyip geçmeyin.

Atatürk'ün heykellerini bile üşütecek rüzgârların şiddetlendiğini insan artık sarhoş olsa da anlar. Siyaset meteorolojisinde uzman kesilmeye lüzum yok.

ÇARŞAMBA :

Bu yıl İstanbul'da 22.000 kişi daha telefon alacakmış.

Ne yazık ki hemşerilerimize «Gözünüz aydın» diyemiyecek kadar tecrübemiz var bu işte... Hani:

— Güneş girmiyen eve doktor girer... diye bir atasözü vardı... Şimdi değişti o:

— Telefon giren eve doktor girer... oldu.

Doktor girer... Hem de sinir doktoru.

Bir dostumuz gitmiş ,bir hayli para dökerek bir «kobra» almış. Kobra, yeni bir cins telefon ahizesine verilen isimdir. Kulaklık ve ağızlık ile telefon kutusunu birleştiren yeni bir buluş. Bu yeni makinenin biçimi de kobraya benzediği için adına da Kobra demişler.

Ama nafile... İstanbulun telefon sistemi arapsaçı olduğu için kobra değil, engerek alsanız nafile...

Şimdi dostum masanın üstünde duran telefona arasıra bakıp:

— Bu kobra beni yiyecek... diye söyleniyor.

PERŞEMBE :

Milliyet gazetesinde Yüksek Ziraat Mühendisi Tarık Özsoy kavakçılık hakkında bir makale yayınladı. Kavakçılığın ne yaman, ne bereketli, ne kazançlı, ne kârlı bir iş olduğunu anlatıyor. Ve her vatandaşa kavak yetiştirmesini öğütlüyor.

Bu öğütten nasiplerini ilk önce Milliyetteki arkadaşlarımız almış. Kırkyedi kişi birleşmişler, her biri beş yüz lira koymuş ve «Milliyet Kavakçılık Kooperatifi»ni kurmuşlar. Bütün vatandaşlara da aynı şeyi yapmalarını tavsiye ediyorlar.

Doğrusu bizim de aklımız yattı. Vatandaşlar zengin olmak istiyorlarsa tezelden kavak yetiştirmelidirler.

Eh... Bir de yetişen kavaklara balıklar tırmanmağa başladı mı oldu sayılır bu iş...

CUMA :

Mübarek gün Cuma... Öyleyse gericilerin Müslümanlık müsamahasına hiç yakışmıyan bir işlerinden söz açalım.

Bildiğiniz gibi gericiler İstanbul Şehir Tiyatrosunu bastılar. «Sezuanın iyi insanı» adında bir piyes oynuyordu o sırada...

— İstemezük... diye bağırdılar.

— Komünist propagandası yapılıyor... diye haykırdılar.

Oysa ertesi gün, yedisi subay, beşi sivil bir jüri heyeti önünde piyes oynandı ve oy birliğiyle karar verildi ki oyunda dedikleri cinsten hiçbir şey yoktur.

Peki ne kazandık bu dâvada? Sanatçı hırpaladık, seyircileri korkuttuk, kadınlara kabalık ettik, afişleri yırttık, ve cümle âleme rezil olduk.

Bu piyes Avrupanın ve Amerikanın çeşitli sahnelerinde oynanmış alkışlanmış, beğenilmiş... Tiyatro sanatına saygı gerekir. Orası «Üç duvarlı bir dünya»dır ki, zorbalık girmemelidir kapısından...

Hele tiyatro basmak ne demek?

Randevu evi basmak, kumarhane basmak, esrar tekkesi basmak... evet.

Ama tiyatro basmak?

Tiyatrosu basılan ülkede ezilen, kültür ve sanat olur ancak...

Kaldırın takunyalı ayaklarınızı oralardan...

CUMARTESİ :

Batı Almanya'daki Türk makamları İş ve İşçi Bulma Kurumu aracılığıyla gönderilecek işçilerimizin vücutlarına damga vurmayı teklif etmişler... Ama Almanlar bu davranışı insanlığa aykırı bularak reddetmişler.

Hey gidi hey... Yaşadıkça neler işitecek, neler göreceğiz. Siz istediğiniz kadar insan hakları deyin, sosyal adalet deyin, Anayasa deyin, 27 Mayıs deyin... Eloğlu - Eloğlu dediğimiz de bizim makamlar - vatandaşa hayvan muamelesi yapmak hevesinden kurtulamıyor.

Çok merak ettik kimdir bu teklifi yapan Batı Almanyadaki Türk makamları?

Bizim bildiğimiz Türk makamları arasında böyle bed sesler yoktur. Kürdili hicazkâr üzerinden atlayıp Afrika'ya doğru uzansak gene de vatandaşlarını hayvan gibi damgalamak teklifini hem de Avrupalıya tavsiye edecek bir makam bulacağımızı sanmıyoruz.

Eğer doğruysa, yazık bizlere...

PAZAR :

Tıp bayramı kutlandı. Tıbbiyenin kuruluşunun 137 inci yılı kutlandı...

Hem de nasıl?

Saz, darbuka, dümbelek vesaire ile...

Sayın hekimlerimizin hem ömürleri, hem eğlenceleri bol olsun. Ama pek yaygın ve pek ünlü bir söz vardır:

— Mekteb-i Tıbbiye doktordan başka her şey yetiştirir; ara sıra da doktor yetiştirir.

Mekteb-i Tıbbiye, Tıp Fakültesi olalı değişmedi bu söz... Tersine gün geçtikçe kuvvet kazanıyor. Şu farkla ki, eskiden Mekteb-i Tıbbiye'den hürriyet kahramanı yetişirdi, gazeteci yetişirdi, yazar yetişirdi...

Şimdi de maşallah hanende ve sazende yetişiyor.

Halk onlara kendi usullerince, yani saz ve sözle:

— Aman doktor, canım cicim doktor, derdime bir çare... diye dursun.

Çoğu Amerika'ya göçettikleri için bu feryadı duymalarına imkân yok. Azı da burada ellerine almışlar mı sazı, ve ağızlarına sözü... Onlarda da aynı âhenk:

— Aman doktor, canım cicim doktor, derdime bir çare...

Yani biri hasta biri hekim, ama ikisi de dertli... Öyle bir koro ki, dinle dinle ağla!

memleketin yüksek MENFAATLERİ

Cenap GÜVEN

BEN, büyük, çok büyük bir mizah yazarıyım. Hikâyelerim hem güldürü, hem de düşün yönünden çok güçlüdür. Gerçi bugüne değin hiçbir yerde yazım çıkmadı ama, bunu ben kendim istedim. Bu fedakârlığı memleketin yüksek menfaatleri için yapıyorum. Benim yazıp yazmamamla memleketin yüksek menfaatleri arasındaki ilişkiyi belki merak etmişinizdir. Anlatayım:

İlk hikâyemi şehrimizde çıkan az satışlı bir akşam gazetesine götürdüm. Yazı işleri müdürü ne istediğimi sordu. Önce elimin birini cebime soktum. Sonra dudağıma iliştirdiğim sigaradan derin bir nefes çekip, zevkle dumanını savurdum. Daha sonra tıpkı büyük yazarların umursamazlığıyle,

— İşte bir hikâye! dedim.

Ve yine büyük bir yazar gibi başkaca bir şey demeden çıktım gittim.

Hikâyem, sözünü ettiğim gazetede çıkmayınca yazı işleri müdürünü görmeye gittim. Yurdumuzda sanatçılara değer verilmediğini bilirdim ama, bu kadarı da fazlaydı artık! Benim gibi büyük bir yazarın hikâyesini basmamak... Çok kızgındım.

Yazı işleri müdürü beni birkaç nazik sözle yatıştırdıktan sonra:

— Beyefendi, dedi, hikâyeniz çok güzel. Böyle bir şaheseri bizim küçük bir gazetenin basması doğru değil. Siz bunu daha çok satan bir gazeteye, en iyisi bir dergiye götürün.

Adamın söyledikleri çok doğruydu. Gerçekten benim gibi büyük bir yazar böyle gazetelerde yazmamalıydı. Bir mizah dergisine gittim. Hikâyemi verdim ve yazı işleri müdürüne, dergileri için, isterlerse her hafta yazabileceğimi, gerçi bunun bana büyük bir yük olacağını, ama kendilerini de kıramıyacağımı söyledim. Yazı işleri müdürü gösterdiğim yakınlıktan çok memnun olmuştu; teşekkür etti ve hemen koluma girerek beni içten bir sevgiyle sokak kapısına dek uğurladı. Bu uğurlamaya arkadaşlarının ve odacıların da katılması beni iyice duygulandırdı. Hele yorulmamam için beni dışarı çıkarırlarken âdeta kucaklamaları sanatçılara verilen değerin güzel bir örneğiydi.

Ne varki hikâyem orada da çıkmadı. Bunun nedenini öğrenmeli ve hesabını sormalıydım. Yazı işleri müdürüne gittiğimde koltuğa oturmamı söyledi ve şöyle dedi:

— Efendim, hikâyeniz çok güzel. Ama biliyorsunuz, biz hafif bir mizah dergisiyiz. Nasıl diyeyim, yazdıklarınız havadan sudan şeyler hep. Halbuki siz fikir yönü çok kuvvetli yazılar yazıyorsunuz. Dergimizin okuyucuları bu çeşitten yazıları tutmuyorlar. Bizimki sanat değil, ticaret daha çok. Siz bu hikâyeyi en iyisi «Çaba» dergisine götürseniz.

Adam haklıydı. Ben bunu nasıl olmuş da düşünememiştim. Sanattan uzak, salt para kaygusiyle suluca şeyler yazan bir dergide yazmak benim işim değildi. Doğruca «Çaba» dergisine gittim...

Yerimi bulmuş ve henüz yazılarım çıkmamış olmasına rağmen, Bab-ı Âli'de az çok tanınmış, isim yapmıştım. Çok mutluydum.

Fakat tersliğe bakın, yazım gene çıkmadı. Artık iyice kızmıştım. Bu düpedüz bana, sanatçılara yapılan bir hakaretti. Hoş, kabahat bende olmuştu: Bu adamlara bu denli yüz vermemeliydim. Hemen dergiye telefon ederek, yazı işleri müdürünün ivedilikle evime gelmesini, benim gibi büyük bir yazarın onun ayağına gidemiyeceğini, söyledim. Karşımdaki ses, büyük adamların büyüklük göstermelerinin çok kötü olduğunu, büyüklükte alçak gönüllülüğün esas olduğunu belirterek, dergilerine dek gelme zahmetine katlanmamı nâzik bir dille rica etti. Düşündüm; gerçekten doğruydu dedikleri. Büyük bir yazar olarak hiçbir zaman övünmemeliydim. Bu düşünceyle yazı işleri müdürünün odasına gittim; yoksa gitmiyecektim. Eksik olmasınlar, dergide çalışan diğer arkadaşlar da geldiler yanıma. Kahvelerimizi içtik. Bir süre politikadan, memleket meselelerinden, mizahtan konuştuk. Yaptığım ince nüktelerle hepsini epey güldürdüm. Söz benim yazarlığıma ve hikâyeme gelince, yazı işleri müdürü:

— Hikâyenizi maalesef basamıyacağız, dedi, bunun için çok üzgünüm.

— Neden? diye sordum.

Soruma cevap vermeksizin devam etti:

— Sizin büyük bir yazar olduğunuzu ilk bakışta anlamıştım ben. Sizde mizahçı tipi var dostum. Duruşunuz, oturuşunuz, gülüşünüz... Evet, siz büyük bir mizahçısınız...

Ben zaten bu yazı işleri müdürünü ilk görüşümde beğenmiştim. Nazik, kibar, en önemlisi mizahtan, sanattan anlıyan bir adam. Söylediklerine sevindim tabiî. Teşekkür edecek oldum,

— Durun, sözümü kesmeyin rica ederim, dedi. Hikâyenizi bütün arkadaşlara okudum; hepsi de çok beğendi. Ben daha hayatımda böyle bir mizah yazısı görmedim. O ne kuvvetli hiciv, o ne üslup... Bilhassa cümle kuruşunuz çok orijinal. Okurken hepimiz gülmekten kırıldık...

Yazı işleri müdürü bana bunları söylerken odada herkes gülüyordu. Yazı işleri müdürü de gülmeye başladı. Herhalde yazımı hatırladılar onun için gülüyorlar, dedim içimden. Evet öyleymiş. Yazı işleri müdürü:

— Bakın, dedi, yazınız aklıma geldi gülmeye başladık yine... İnsan kendini tutamıyor...

Bu sözlerden kıvanç duydum. Bu içten duygumu yazı işleri müdürüne söylediğimde,

— Sizinle hepimiz övünüyoruz, dedi.

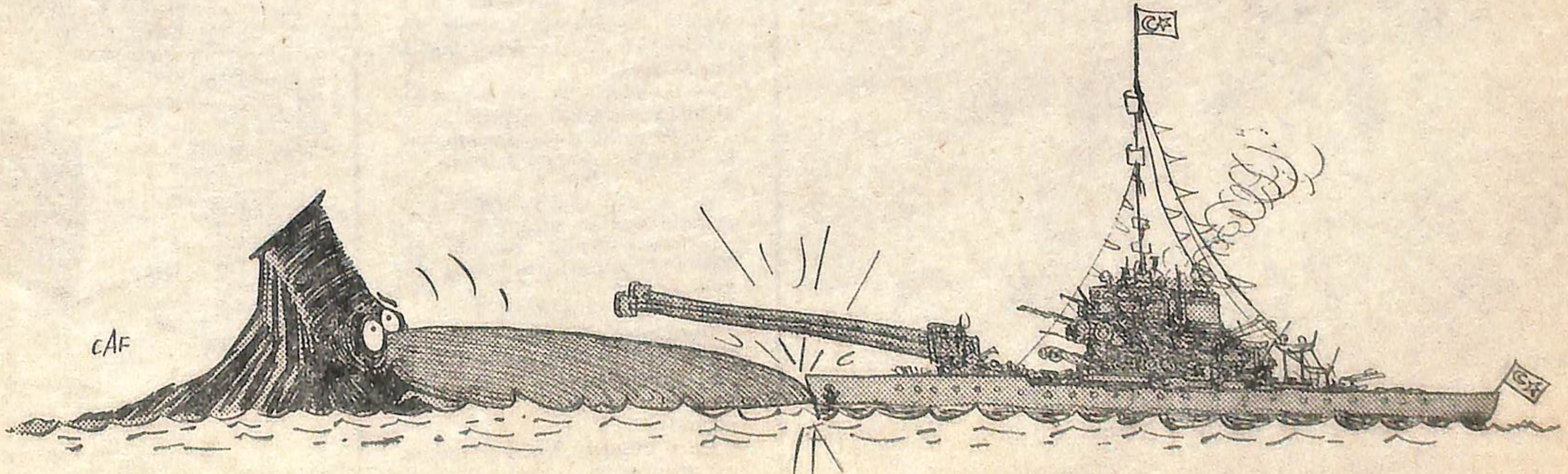
Ve biraz durduktan sonra devam etti:

— Biz bu hikâyeyi basmasına basarız ama, önce okuma yazma bilmeyen bir mürettip gerekir ki, okurken gülmekten fenalaşıp da işi yarıda bırakmasın!

Bu «okuma yazma bilmiyen mürettip» nüktesini çok beğendik ve ben de dahil katıla katıla güldük.

— Hadi bunu bulduk diyelim, diye sürdürdü sözünü yazı işleri müdürü, fakaat... ya memleketin durumu?... Şimdi düşünün beyefendi, hikâyenizi okuyan herkes gülmeye başlıyacak: İşçiler gülecek, memurlar gülecek, öğrenciler gülecek, sanatçılar, çiftçiler, köylüler, tüccarlar, plâncılar, pilâvcılar hep gülecekler... Kimse gülmekten iş yapamaz olacak. Sonra bizim durumumuz ne olur?... En iyisi siz hikâye yazmayın. Vatanın, milletin, memleketin yüksek menfaatleri için yapın bu fedakârlığı, ne olur yazmayın!..

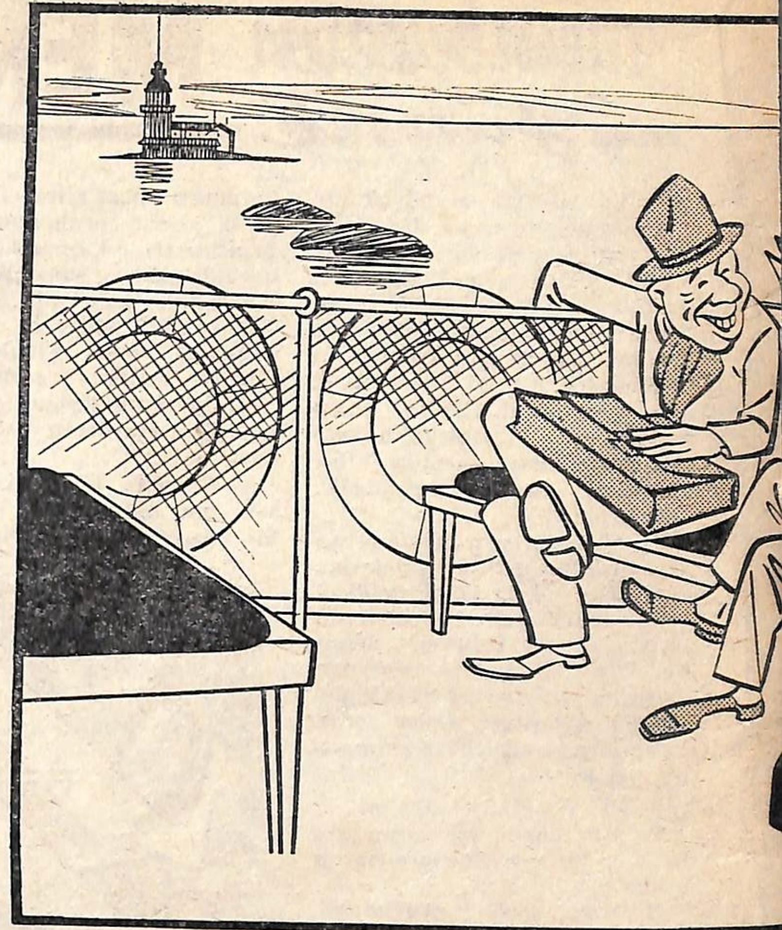
Yazı işleri müdürü öyle yalvardı, yakardı, üsteledi ki... O günden beri memleketin yüksek menfaatleri için yazmıyorum... Eh... ne yapalım, vatan sağolsun!

Donanmamız «Domuzburnu»nda tatbikat yaptı! — Gazeteler —

— Aldanıyorsun kardeş, bizim müdür çok alçak gönüllüdür, insana katiyen tepeden bakmaz!

— Acaba bu makine bizim Ku
— Yok canım, o kokuya makin

Napolyon!

Gazeteci enteresan bir röportaj hazırlarım ümidiyle tımarhaneyi geziyordu: Bahçeye çıktığı sırada sağ elini yeleğinin içine sokmuş, derin, derin düşünen bir delinin yanına yaklaştı:

— Günaydın Napolyon!

Dedi. Deli:

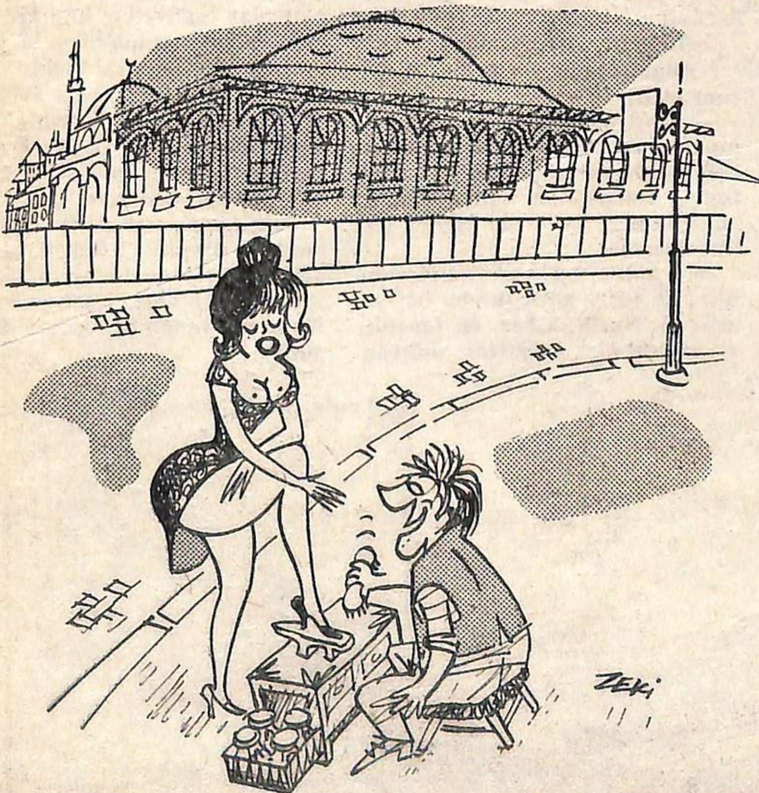
— Ben Napolyon değilim! diye tersledi. Ben Bonapart'ım...

Gazeteci hemen atıldı:

— İkisi de aynı şey!...

Deli itiraz etti:

— Hiç de değil ben daha evlenmedim.

— İki saattir bir pabucu boyıyamadın.. Ver şu fırçayı bana!

Tedavi!

Ülfet hanım, bir haftadır gece sabahlara kadar uğunuyordu,

Damadı, içinden: Şunun azılarını bir söktürsem!.. diye ohlanıyor, fakat görünüşte de:

— Vah, vah.. Acaba ne yapsak?..

Diye yalandan üzülüyordu.

Nihayet, bir gün, bulundukları kasabaya bir müjde havası esti: Pazar yerinde bir dişçi muayenehanesi açılmış!

Damat, hemen kaynanasını aldı ve dişçiye götürdü.

Dişçinin pazar yerindeki harap ev, mahşerden farksızdı: Kadın, erkek, çoluk, çocuk, bir yığın insan nöbet bekleşiyorlar!

Sıra kendilerine geldiği zaman, akşam olmuştu. Dişçi, küçük bir idare lâmbasiyle Ülfet Hanımın ağzını aydınlatarak dişe baktı:

— Ehemmiyetsiz, dedi, küçük bir çürük var.. Tedavi edip altın kaplıyacağız..

— Hay, hay...

— Yalnız, benim altınım yok, onu siz bulacaksınız!

O sıralarda, kasabada altın bulmak imkânsızdı. Çaresiz düşünürlerken, gene dişçi imdatlarına yetişti:

— Buldum.. Şu parmağınızdaki nişan yüzüğünü eritiriz!

Ve damadın parmağından halka sıyrıldı... Tedavi başladı..

* * *

Ertesi gün dişçiye gelen kaynanaya, doktor sordu:

— Hanımefendi, pamuk yerinden oynamış.. Bir daha dokunmayınız!

* * *

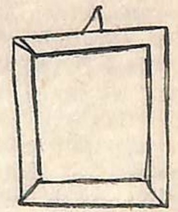
Dördüncü gün, dişçi yumruğunu masaya vurdu:

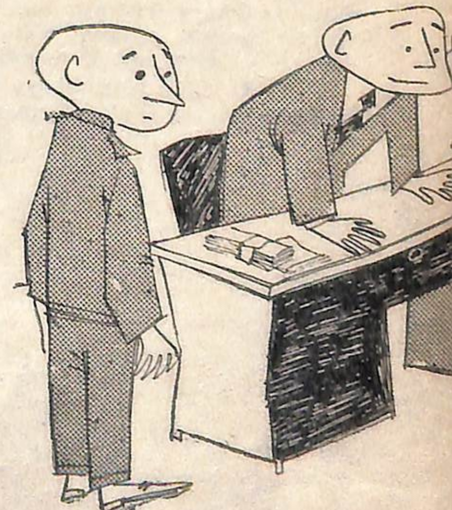
— Hanımefendi, söyleyiniz bana: Bu pamuğu niçin çıkarıyorsunuz?

Ülfet Hanım, hafiften kızararak itiraf etti:

— Ah evlâdım, hiç sorma.. Kaç gecedir, bizim kerimenin dişi tutuyor.. Ağrıdan, kızcağızın göz yumduğu yok.. Hemen sizin bana koyduğunuz ilâçlı pamuğu çıkarıp onun dişine koyuyoruz. Biraz sonra ağrı dinince, tekrar alıyorum!

Dokuz yaşında bir yanke

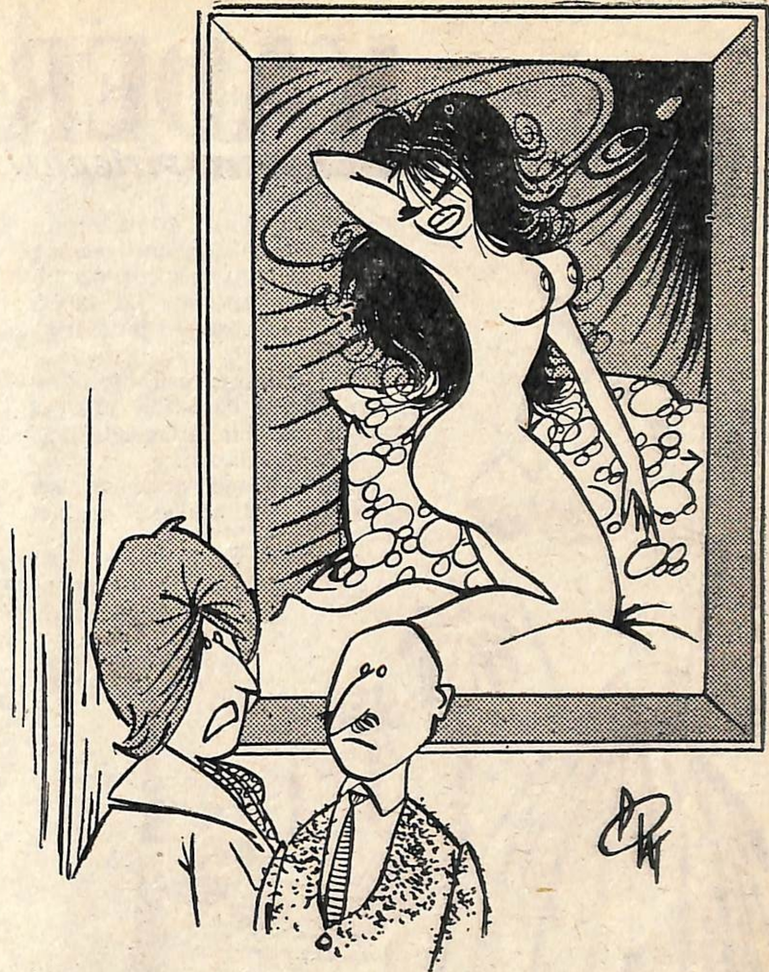

— Ne yapacaktın
— Çocuk roman

ne makinesi yaptı. — Gazeteler —

ıldere'nin kokusunu ölçer mi?
yanmaz!..

— Böyle çirkin şeylere utanmadan «Güzel Sanatlar» diyorlar!

Poker!

Bay Asım eve sabahın beşinde geldi. Yatağa girerken karısı uyandı:

— Sevgilim dedi, Bay Asım, geç kaldığım için özür dilerim.

— Gene nerelerdeydin?..

—Sana ihanet ettim Ayfer!... Sekreterimi evine kadar götürdüm, çok güzel bir kız!... Dayanamadım, şey... Onunla beraberdim!!!...

B. Ayfer, omuzlarını silkti:

— Bu masallara karnım tok benim!

Bay Asım elini kalbine götürdü:

— Yemin ederim, hakikati söylüyorum!

— Sen akılsız yalancının birisisin!! Kimbilir bu pokeri ne zaman bırakacaksın?...

* * *

Vicdan azabı

Vergi dairesi müdürü, bir gün şöyle bir mektup alır:

Sayın bay:

Bölgenizde ikamet eden bir fabrikatörüm. Son gelir vergisi beyannamesinde kazancımı tam olarak belirtmedim. O günden beri de gözüme uyku girmiyor!

Bugün size durumu bildirmeğe ve 10.000 liralık bir çek yollamağa karar verdim. Saygılarımla...

Hamiş: Eğer gene uyuyamazsam, bakiyeyi gene mektupla yollarım.

* * *

SEBEBİ

Karakolda komiser suçluya sordu:

— Seni niçin yakaladılar?...

Suçlu içini çekti:

— Eskisi kadar çabuk koşamıyordum da ondan!...

yakalandı. (Gazeteler)

paraları?.
alacaktım!

Beşik!

Kadın, bir beşik satın almak için o sabah işine gitmeye hazırlanan kocasından para istedi.

Koca, suratını astı ve hayretle sordu:

— Yeni bir beşik mi?.. Bizdeki ne oldu?..

Kadın cevap verdi:

— Kocacığım, şimdiye kadar onbeş çocuğumuz oldu, hepsini o beşikte yatırdık, işe yaramaz bir hale geldi artık..

Koca öfkeli öfkeli elini cebine attı, karısına parayı uzatırken:

— Allahaşkına hanım dedi, bu sefer bari sağlam bir şey al da dayansın!

— Aman patroncuğum, uyumak da ne demek?. Bilâkis gözümü dört açıyorum!.

KADER-KISMET

PİTİGRİLLİ'DEN: ADNAN TAHİR

«Yirmi üçüncü yaşımı bugün dolduruyorum. Katolik Salamanka Üniversitesinin Felsefe Bölümünü bitirdim. Gayem öğretmen olmaktı. Fakat güzellikle (karar size ait tabii) öğretim üyeliği arasında ters bir orantı var galiba?... Bu yüzden aradığım işi bir türlü bulamadım. Benim gibi bir öğretmen, öğrencinin dikkatini, verdiği dersin ana hatlarından ziyade kendi bünye hatları üzerinde toplayacağı için kültür konusunda faydadan ziyade zarara yol açabilirmiş. Hazır bir kere kurtulmuşken tekrar anamın babamın yanına dönerek göçebe hayatına bıraktığım yerden devam etmektense bütün dünyaya Malaga üzümü ihraç eden bu müesseseye işçi olarak girdim. Sandıklardan birinin içine fotoğrafımı koyuyorum. Andaluzya güneşinin ılık ışınları altında olgunlaştıktan ve kurutulduktan sonra benim avuçlarıma kadar gelen bu üzümlerle birlikte size (kadın değil de erkek olmanız temennisiyle) bir de öpücük gönderiyorum. Şayet kaderimi değiştirecek ve hayat çizgime yepyeni bir yön verecek kudrette bir kimseyseniz bana lütfen yazın. Çünkü uzaklık damarlarına işlemiş, gurbet de kanına karışmış bir çingene kızıyım ben. Beş dilden başka gitar çalmasını ve şarkı söylemesini de bilirim. Felsefe ve matematik bilgim gayet kuvvetlidir.»

* * *

Bir şişeye konup denize atılanları hatırlatan bu mesaj, sadece bir fotoğrafın arkasına yazılmıştı. Fotograf: Ateşli bir ifade, kapkara gözler, simsiyah saçlar, fildişi bir tarak, kırmızı bir karanfil ve küçücük iki kulağı biraz büyük gösteren bir çift altın halka.

İçine haltercümeli fotoğraf konan sandık da bütün diğerleri gibi meçhul bir istikamete doğru yola çıkarılmıştı.

Durumu gören yanındaki işçi kızlardan biri söylediği şarkıyı

yarıda keserek (Andaluzya'lı kızlar çalışırken hep şarkı söyler) ona döndü:

— «Bu sandık ya Stokholm'de bir bakkala ya da Budapeşte'de bir manava gidecek. Bundan sonra neler olacağını daha şimdiden görür gibi oluyorum. Üzümü satmak üzere sandığı boşaltan çırağın hiçbir şeyi farketmesine imkân yok. Neden mi?... Bakkal çırakları iş görürken ya bitişik apartmandaki kapıcının kızını düşünür ya da karşı evdeki hizmetçiyi. Böylece senin fotağrafın da sandıktan arda kalan kâğıt ve tahta parçaları ile bodrum katını boylayarak orada kayıplara karışacaktır. Bundan emin olabilirsin.»

— «Quien sabe - Kimbilir?...» diye beriki içini çekti. «Kader bazı tarafları ile değişmezlik kanununa tâbi... Fakat bazı tarafları ile de pekâlâ değişebiliyor. Bunu sağlamak için de hassas noktaları biraz kurcalamak biraz da tahrik etmek mecburiyetindeyiz. İrade bağımsızlığı nedir biliyor musun sen?... Nereden bileceksin?... Gerektiği zaman tesadüfleri de zorlamak şart. Böylece cüret ve cesaret bakımından kaderi takviye etmiş, hâdiseler üzerine nisbi bir hâkimiyet kurmuş, olaylara da vukuundan evvel istikamet vermiş oluruz. Duygu açısından bir tek çıkışı bulunmayan şu rutubetli iş yerinde ümitlerimize en azından sandıkladığımız şu üzümler kadar itina etmek mecburiyetindeyiz. Bütün mesele çarkın dişlilerini ayarlamasını bilmekten ibaret... Bu çark hep soldan sağa dönecek değil ya... Sağdan sola da döneblir pekâlâ... Ve ben burada bütün ömrümü üzüm sandıklayarak geçireceğime başka bir memlekete gidip sandıklanmış üzümlerin sadece tadına da bakabilirim.»

— «Sen çok güzel konuşuyorsun» diye arkadaşı hayran hayran bakarak mırıldandı.

— «Fakat çok konuşuyorsun» diye kısım şefi sert bir ifadeyle cümlenin sonunu tamamladı.

Bu arada içi fotoğraflı sandık da diğer yüzlercesi ile yola çıkarılmıştı.

* * *

İki ay sonra United Press Ajansına abone olan bütün gazetelerde şöyle bir başlık çıkacaktı:

«Bir milyarderin kuru üzüm sandığında bulduğu fotoğraf.»

Habere göre Kaliforniya'da dedelerinden kalma büyük bahçeli küçük bir evde sakin bir ömür süren Amerika'lı bir milyarder Malaga'dan gelen kuru üzümleri Pasadena'nın harikulâde taze üzümlerine tercih ediyordu. Son olarak satın aldığı bu sandıklardan birini açar açmaz hayretler içinde kalmıştı...»

Hikâyenin bundan sonrasını biliyorsunuz. Bundan daha sonrası da şu:

Milyarder evvelâ bir yıldırım telgrafı çekiyor. Telgrafın son cümlesi: «Tafsilât postada stop bekleyin stop sevgiler stop.»

Fakat mektuptan evvel milyarderin kendisi Malaga'ya varmıştı. Vakit kaybetmemek için hemen oracıkta evlendiler.

* * *

Milyarder isabetli bir şey yaptığından emindi. Çünkü genç kızın kendisi fotoğrafından çok daha güzel çok daha şuhtu.

Pasadena'ya döndükten bir iki gün sonra balayı hazırlıklarına başladılar. Münzevi adam yıllardanberi içine gömüldüğü inzivadan çıkabilirdi artık. Bir yat aldı. Dünyayı dolaşmak üzere denize açıldılar.

Limanlardan birinde bir gazeteci onları kıstırmağa muvaffak olmuştu.

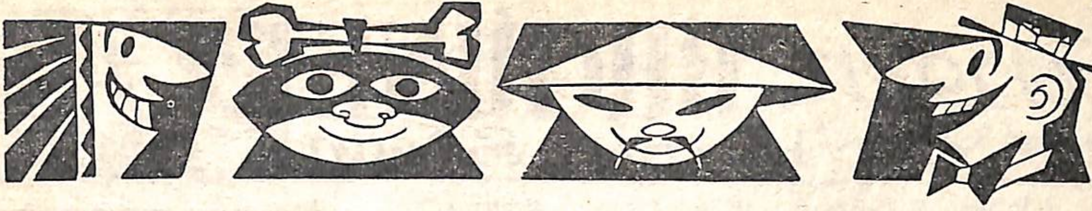
— «Bir röportaj lütfeder misiniz?»

— «Ben hayır...» diye erkek cevap verdi.

— «Ben evet» dedi genç kadın ve devam etti: «Sual sormanıza lüzum yok. Her şeyi sırası ile ve olduğu gibi anlatacağım size... Pokerde bir kaide vardır. Oyun bakımından ölü bir noktaya mı geldiniz?... Kâğıt alışverişinde ve lüzumsuz kombinezonlar aramakta ısrar etmeksizin yer değiştirmeniz, yeni bir deste almanız gerekecektir. Yine mi olmadı?... Masadan kalkar ufak bir içki içersiniz... Sonra gider yeni bir grupta dördüncü olursunuz. Bütün bunlara lüzum görmeksizin oynadıkları masanın etrafında sadece üç tur yapanlara da çok rastlanmıştır. Diğerleri gibi bu da bir sistem... Ben anamla babamın arzusuna uyarak kervanda kalsaydım bizimkilerden bir delikanlı ile evle-

— Oooh, yaşasın!.. Bahar geldi, caddelerde çiçek açtı!..

MİLLETLER GÜLÜYOR

Yemek tarifi

Madam Duval, birkaç günlüğüne annesinin yanına gitmişti. Döndüğünde, o'nu garda kocası bekliyordu, geldiğine çok memnun olduğunu söyledi. Otomobille eve giderlerken Madam Duval merakla sordu:

— Eee... Sevgilim söyle bakalım? Ben yokken neler yaptın?...

— Şey canım...

— Yemek meselesini nasıl hallettin?...

— Pek beceremedim galiba?...

— Niçin?

— Şu sizin berbat yemek kitaplarınız yok mu? Hepsi de temiz bir tabak alın diye başlıyor!...

* * *

Pazarlık

Küçük öğrenci öğretmenine yaklaşarak alçak sesle:

— Öğretmenim, dedi, sınavda bana on verirseniz, ben de size elli lira veririm.

Öğretmen hayretle sordu:

— Peki ama, bunu da nerden çıkardın?

— Öğretmenim, babam bana dedi ki: «Sınavda on alabilirsen, sana yüz lira veririm!»

* * *

Köpek

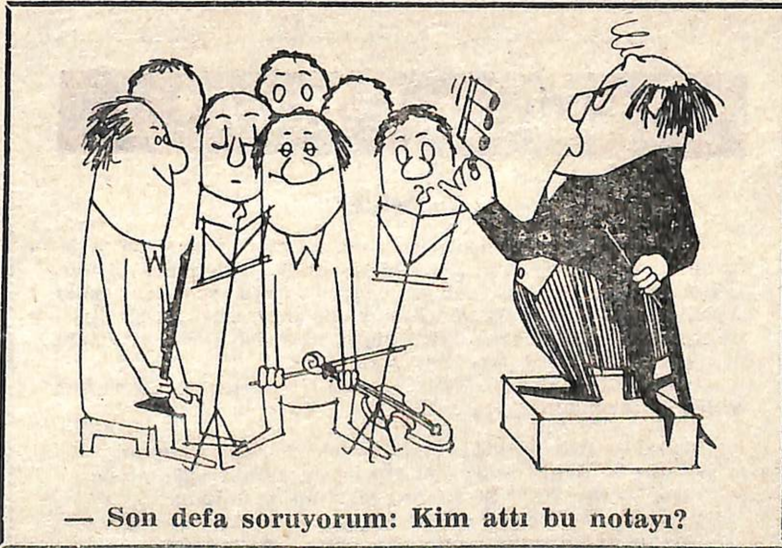
Paris'li karı koca, Normandiya kıyılarında tatillerini geçirirken, kaldıkları evin köpeğini pek sevmişlerdi... Köpek de onlara, türlü numaralar, cilveler yapıyordu. Ayrılacakları gün adam köylüye köpeği satıp satamıyacağını sorarken karısı atıldı:

— Acaba, dedi, bize iyi bekçilik yapabilecek mi?...

— Bunun için hiç üzülmeyin dedi köylü. İneklere yaşından, umulmayacak bir ustalıkla bekçilik ediyor!!!...

Aile sansürü!

— Son defa soruyorum: Kim attı bu notayı?

Şaka

Güneşli bir pazar günüydü. Notre Dame kilisesinin kapısına birkaç dilenci oturmuş, âyinin bitmesini beklerken, başlarına gelen felâketleri anlatıyorlardı: Hepsi de kendisinin dünyanın en bahtsız insanı olduğunu iddia ediyordu.

O zamana kadar hiç konuşmamış olan bir tanesi, acı acı içini çekti.

— Ben sizlerin hepsinden çok daha bahtsızım, düşünün arkadaşlar! Hiçbir zaman annem olmamış benim!...

— İmkânsız bir şey dedi arkadaşları!

— Ne yazık ki hakikat bu!... dedi dilenci.

— Annen yoksa dünyaya nasıl geldin?...

— Teyzeme bir gün pis bir şaka yapmışlar da...

* * *

Divan

Mac Ashbono işinden eve çok erken geldi, sessizce kapıyı açtı, karısına sürpriz yapmak istiyordu, gürültü etmeden, salona kadar ilerledi.

Aslında sürprizin büyüğü Mac'ı bekliyordu. İçerde, divanın üstünde, karısı çok samimî arkadaşı David'le sarmaş dolaş yatıyordu.

Mac Ashbono gayet sakin, bağırıp çağırmadan, karısını kapı dışarı etti. Sonra David'e döndü:

— Bu işi hemen halletmemiz lâzım dedi!...

— İyi olur ama nasıl?...

Ashbono düşündü taşındı:

— Bütün bu olup bitenlerden sonra, dedi, bu divanı evimde alıkoymama imkân yok! Yirmi sterline satın alacaksın, anlaşıldı mı?...

---

necektim. İşim gücüm arabadan evlerde yatıp kalkarak onlar gibi diyar diyar dolaşmak olacaktı. Gündüzler, nalbantlık yapan babamı, kap kacak kalaylayan anamı seyretmekle... Geceler de kocamı memnun etmeğe çalışmakla geçecekti. Bu şartlar çerçevesinde kaç çocuk doğuracaktım kimbilir?... Bunları tekerlekli bir çatı altında büyütmek, penbe, mavi ve kırmızı entariler giyerek şehre inmek, şuna buna

mü bir kürsüye dikmek gafletinde bulunsaydım profesör olmadan evvel bir profesör karısı olacağım muhakkaktı. Felsefenin en uzağındaki bir mesleği seçerek işçi kız olmayı çok daha uygun buldum. Bütün arkadaşlarım gibi tahta sandıklara sadece kuru üzym yerleştirmekle yetinseydim ne olacaktım sanki?... Uzun mahrumiyet yıllarından sonra kısım şefi olurdum belki de?... Hepsi bu kadar. Hal-

den küçük bir fiske bekliyormuş zaten... Hayatta herkes rüya görebilir... Mesele bu rüyayı hakikat yapmakta... Te das cuenta - ne demek istediğimi anlıyor musun?...»

* * *

Genç ve güzel karısının bu sözleri üzerine daha evvel röportaj teklifini reddetmiş bulunan Amerika'lı milyarder de konuşmak ihtiyacını duymuştu:

kendi kendine de ağlarını örebilir. Bir gün sırtımda pijama, ayağımda da sandallarla bahçedeki hamağa uzanmış bir yandan sigara içiyor, bir yandan kitap okuyor, bir yandan da fena halde sıkılıyordum. Canım, hiç ama hiçbir şey yapmak istemiyordu... Derken bir sandık kuru üzüm getirdiler eve... Açtım... Ve içinde aşkı buldum. Görüyorsunuz ya ne kaderin zorlanması bahis konusu ne de tesadüflerin

Dünden BUGÜNE

DERLEYEN: Kudret Sinan

Tarihte Mizah

Kâmil Bey

Bizde dışişlerinin belli bir daireye bağlanması işi, ilk defa Tanzimat'la başlamıştı. Dışişleri, batıda olduğu gibi, «Hariciye Nezareti» şeklini alınca; bu nezatere bağlı bir de Teşrifat Müdürlüğü kurulması düşünüldü. Bu dairenin müdürleri, hem dışişleri, hem de sarayla ilgili protokol meseleleri ile meşgul olurlardı.

Bu ilk devre teşrifat müdürlerinden bir Kâmil Bey vardır ki, o sırada salgın halini almış olan aşırı alafrangalığa son derecede düşkündü. Kâmil Bey; Türkçeyi, Türk kültürünü, Türk ulusal yaşayışını pek bilmez, belki bilmek de istemezdi. Kılık kıyafeti ile, özel giyim kuşamı, özel yaşayışı ile, evindeki ve makamındaki davranışları ile, tamamiyle, «Frenkçe» bir tutum gösterir; bu yüzden halk tarafından da, çevresi tarafından da pek ciddiye alınmazdı.

Ufak tefek oluşundan, yapmacık hallerinden ötürü bir gün birisi onun için «Herif âdeta mahşer midillisine benziyor yahu!.» demiş; ondan sonra zavallının lâkabı (Mahşer Midillisi Kâmil Bey) olarak benliğine yapışmış kalmıştı.

Mahşer Midillisi Kâmil Bey, bir şeyler öğrenmesinden fazla, kendisi gibi Avrupalı yetişsin düşüncesiyle, oğlunu Fransa'ya yollamıştı. Delikanlı, neyse, bir şeyler okuyarak yurda döndü. Alafrangalıkta o da babası tipinde bir adam olmuştu. Kâmil Bey, iftihar ettiği oğlunu, sadrazama göstermek ve ona münasip bir görev koparmak niyetiyle, kolundan tutup Âlî Paşa'ya götürdü. Âlî Paşa, misafirlerini her zamanki nezaketi ile karşıladı. Oturup sohbet etmeğe başladılar. Sadrazam, mahdum beyin de babası gibi, türkçesinin çok kıt olduğunu görerek üzüldü. Gerçekten de Mahşer Midillisi Kâmil Bey'in pek bozuk bir Türkçesi vardı. Çünkü o, ana dilinin üzerinde durmağa pek önem vermiş değildi. Hasbihal sırasında bir ara Kâmil Bey:

«— Efendim; mahdum köleniz sayenizde Avrupa'da birkaç lisan sahibi oldu; dedi. Zamane ne kadar değişti değil mi? Vaktiyle yabancı dil öğrenmek hususunda bizleri kimse teşvik etmezdi. Bilâkis herkes yabancı dil öğrenmemize mâni olmağa çalışırdı..»

Âlî Paşa, Mahşer Midillisi Kâmil Bey'i severdi ama, onun pek aşırıya varan alafrangalığına tutulurdu. Hele türkçesinin yetersizliğini hiç affedemezdi. Teşrifat müdürünün bugün de yabancı dil meselesini birinci plâna aldığını görünce, onunla şöyle şakalaşmaktan kendini alamadı:

«— Kabul edelim ki o zamanlar yabancı dil öğrenmenize kolay kolay imkân vermediler Kâmil Bey; o halde siz de Türkçe öğrenmeğe teşebbüs etseydiniz ya.. Buna da mâni olan kimse var mıydı?..»

(Âlimler: «Makine insan, istikbalin insanıdır» diyorlar.)

— Allah torunlarımızın yardımcısı olsun!

Eski Şiirde Mizah

Meslekler

Sâbir, Azerbaycan edebiyatının on dokuzuncu yüzyılda yetiştirdiği en büyük ve en kuvvetli hiciv - mizah şairlerinden biridir. İlerici ve aydın bir kişi olduğu için; haksızlığa, yobazlığa, halkı soyan insafsız tüccarlara yöneltilmiş çok ince, zarif ve iğneliyici manzumeleri vardır. İleri fikirli oluşu yüzünden çeşitli iftiralara maruz kalmış, büyük sıkıntılar çekmiştir.

Aşağıdaki manzume, Sâbir'in, çeşitli meslek mensuplarına söylettiği mısralardan derlenmiştir:

Avukat — Haksıza haklı deyip birçok günaha batmışam.
Doktor — Derdi teşhiş etmeyip kavm, akraba ağlatmışam..
Tacir — Ben helâl ile haramı birbirine katmışam..
Yobaz — Ruz ü şeb Hak Hak deyip men herkesi oynatmışam..
Şair — Bülbüle, aşka, güle dair yalan fırlatmışam..
Müftü — Günde bin fetva verip mahlûku çok atlatmışam..
Halk — Anlamam asla.. cehalet minderinde yatmışam..
Gazeteci — Men, ceridem dolmak için, lâfları uzatmışam...

* * *

Coşkun Kalender

İkinci Meşrutiyetin ilânı üzerine, yerden bitercesine, bir mizah gazetesi salgını başgöstermişti. Dört yapraklı, şekil ve yazıları bakımından hemen hepsi birbirlerine benziyen bu mizah gazetelerinin her gün biri batıyor, üçü dördü yeniden çıkıyordu. Bu sayısız mizah gazetelerinin birinin adı da (Coşkun Kalender)dir. Coşkun Kalender'de yayınlanan mizah şiirlerinden bir örneği aşağıya alıyoruz:

Kahkaha bezlederiz, kıskanarak çatlarız,
Medhal-i hikmet var iken pencereden atlarız;
Hasılı hepsi oyundur, bunu bildik güleriz;
Aç kalarak geberir, çok yiyerek patlarız..

Edebiyatta Mizah

Doğru Söze Ne Denir?

Tanzimatla başlıyan «Edebiyatta batılılaşma» hareketine katılmıyan, özellikle şiirin, tamamen Divan Şiiri zevkinde devam etmesini istiyen kişiler oldukça çoktu. Zamanının bilgin, okumuş vezirleri arasında adı geçen İrfan Paşa da onlardandı. Yeni edebiyattan hoşlanmıyordu. «Edebiyatta batıya yönelmeli mi, yönelmemeli mi?» konusunda Namık Kemal ile meşhur bir münakaşası da bulunan İrfan Paşa'nın, yeni şiirin yergisini yapmak yolunda bir şakası vardır. Paşa, yakınlarına bu konuda şöyle dermiş:

«— Kabul etmek gerekir ki eski şiirlerde mânaya ulaşabilmek çok zordu. Şairin ne demek istediğini anlamak için âdeta kök sökmek gerekirdi. Bu, eskilerin bir kusurudur. Yeni şiirlerde bu bakımdan herhangi bir zorlukla karşılaşmak tehlikesi mevcut değildir; değildir çünkü yeni şiirlerde mâna diye bir külfet, bir dert yoktur ki, onlardan bunu çıkarmak için uğraşalım!..»

Sonraları Şair Eşref, bu nükteyi bir dörtlük haline getirmiştir..

İrfan Paşa, samimî, tok sözlü, iki yüzlülükten nefret eden bir kişiymiş. Daha vezir olmadığı yıllarda, Maliye Nezareti Müsteşarı iken, saraya yaranamıyan değerli nâzır, görevinden alınmış; yerine, sıradan bir adam bulunan Hasip Paşa tâyin edilmiş. Hasip Paşa, her basit kişi gibi, pek kendini beğenmiş bir kimseymiş. Göreve ilk başladığı günlerden bir gün, Nezaretin ileri gelenlerini toplamış, onlarla yarı tanışma yarı gözdağı verme yollu bir konuşma yapmış.

Hasip Paşa, konuşurken, daima karşısındakilerin:

«— Hâşâ efendim!..»

«— Estağrufullah paşamız!..»

Demelerini bekliyerek, yapmacık bir tevazu ile:

«— Gerçi ben bu mühim makama lâyık değilsem de... Her ne kadar bu mühim vazife kudretimin üstünde ise de... Nezarete sırf kaderin sevkile gelmiş bulunmaktaysam da...»

Gibilerden konuştukça, İrfan Paşa, sanki samimiyetle onun sözlerini onaylarmış gibi, bir teviye:

«— Ona ne şüphe efendim!.»

«— Ona ne şüphe efendim!.»

Der dururmuş. Buna pek içerliyen Hasip Paşa, ertesi gün, müsteşarını çağırmış:

«— Beyefendi; öyle sanıyorum ki biz bir arada çalışamıyacağız, ne dersiniz?»

Diye sormuş. Zaten yeni nâzırdan hoşlanmamış olan ve istifa için bahane arıyan İrfan Paşa derhal:

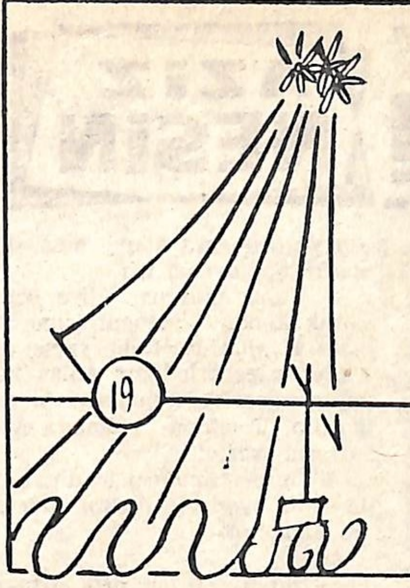
«— Ona ne şüphe efendim!.»

Cevabını verip evine çekilmiş.

SATILIK GELİN ESVABI

YAZAN - ADNAN TAHİR

ÇİZEN - TURHAN SELÇUK

İRFAN, NERMİN'İ OTOBÜSE BİNDİRDİKTEN SONRA EVE DÖNMÜŞTÜR. ANNESİ, DAİMA OLDUĞU GİBİ SOFRAYI HAZIRLAMIŞ ONU BEKLEMEKTEDİR. ANA OĞUL, MASAYA OTURUP YEMEKLERİNİ YEMEĞE BAŞLARLAR. FAKAT İRFAN DALGIN VE DÜŞÜNCELİDİR.

BİR MİRASÇI ARANIYOR!

AZİZ NESİN

— 12 —

— Betüş, verdiğin aklı beğendim ama, ya kocam boşarsa beni...

— Boşamak mı, dedi, ayol deli misin, tecrübeyle sâbit, herif seni yakalasın bir, bak nasıl «karıcığım, ruhum, canım, şekerim» diye eteğinin etrafında pervane olacak... Böyle heriflere böyle lâzım cicim.

Eh, ne yapayım, tek yuvamda saadet olsun da, her şeye razıyım.

— Benimle bastırılacak adam nerde? dedim.

— Var, o da hazır... dedi.

Şimdi bu işi yapan, bu işlerle geçinen adamlar varmış. Betül'le, onun tanıdığı ve namusuna son derece güvendiği bir adama gittik. Herif bizden iki bin lira istemez mi?..

— Aman, ne diyorsun sen, iki bin lira olur muymuş!..

Ne dese beğenirsin... «Ben kelleyi koltuğa alıyorum Hanımefendi» dedi. Sonra eliyle kendi ensesine şap şap vurup,

— Rica ederim Hanımefendi, şu kelleye bakın. Böyle bir kelle iki bin lira etmez mi? dedi.

Adamın kellesi kulağı yerinde... Ne diyeceğimi şaşırdım da,

— Allah kellenizi bağışlasın ama, kellenizin neden tehlikede olduğunu anlamıyorum, dedim.

— Ya kocanız bizi bastırınca, çekip vurursa?..

Doğru söylüyor ama o çekip vurma işi benim kocama göre değil. Zavallının bıçağı yok, tabancası yok, neyi çekecek de kimi neyle vuracak? Biz iki bine razı olduk. Hep birlikte güzel bir plân kurduk.

O gece kocam, sabaha karşı eve geldi, hem de zil-zurna sarhoş... Ertesi gün öğleden sonra evden çıkarken,

— Ben bugün annemlere gideceğim, dedim.

Hiç sesini çıkarmadı. Kocam gidince ben de sokağa fırladım. Doğru Betül'e...

— Aman Betüş, dedim, hiç olmazsa aile seviyemizle mütenasip bir yerde basılsaydım. Meselâ Boğaziçi'ndeki turistik oteller bu iş için daha uygun değil mi?

— Aaa... Ayol turistik otellere artık düşük seviyeli, bayağı kadınlar devam ediyor yine en rahatı randevu evidir... dedi.

Betüş beni bir apartmana götürdü. Adam, daha önceden gitmiş, bizi orda bekliyormuş.

Bir odaya girdik. Düşününüz, yabancı bir erkekle, bir odadayım. Helecandan elim ayağım zangır zangır titriyor.

Bu odada telefon da var.

Odaya girer girmez hemen telefona koştum, Ahlâk Zabıtasına telefon edeceğim. Adam,

— Aman, ne yapıyorsunuz hanımefendi, böyle olmaz! dedi;

— Ya nasıl olur?

— Soyunmadan olmaz. Önce, bir güzel soyunun. Kocanız sizi böyle giyinik görürse, olmaz ki...

Mantomu çıkardım, adam,

— Daha, daha soyunun... dedi.

Benim çekindiğimi görünce,

— Hanımefendi, dedi, biz bu işi ılk yapmıyoruz. Bizim geçimimiz de bu yoldan. Elimizden neler geldi, geçti... Herkesin rızkı bir başka yoldan... Biz de çoluğumuzu çocuğumuzu bu yoldan geçindiriyoruz. Bendeniz, sizin gibi kaç hanımefendinin saadetini temin etmişimdir, yuvalarını yapmışımdır. Hattâ hizmetimden öyle memnun kalanlar var ki, hâlâ beni evlerine çağırırlar. Bendeniz de ziyaretlerinde kusur etmem. Soyunun, soyunun. Hiç çekinmeyin! Ben sizin bildiğiniz erkeklerden değilim. Size kötü gözle bakarsam gözüm kör olsun,

Senin gözünün önünde soyunamam! dedim.

— Ben başımı duvara çeviririm. Dönüp bakmam. Dünya ahiret kardeşim olun! dedi.

Adam yüzünü duvara çevirdi. Ben de soyunmağa başladım. Adam,

— O ne büyük ben, kırk bir buçuk maşallah... Hiç o kadar büyük ben görmemiştim. Allah nazardan saklasın... dedi.

— Benim şuramda bir iri ben vardır. Hınzır herif benimi nerden gördü? Oramdaki beni kocam bile görmüş değildir.

— Hani yüzünü duvara çevirecektin? diye bağırdım.

— Yüzüm duvara dönük, dedi.

— Öyleyse benim gizli yerimdeki beni nasıl gördün? diye sordum.

— Benim, dedi, ruh gözüm vardır; önümdekini de görürüm, arkamdakini de...

Bir de dönüp bakayım ki, ne görsem beğenirsin... Evet, herifin yüzü duvara dönük ama, duvarda boy aynası var.

— Tuuu, utanmaz! diye bağırarak kendimi yatağın içine attım. Hemen telefona yapıştım. Önceden ezberlediğim Ahlâk Zabıtasının telefon numarasını çevirdim. Telefona çıkana, evin adresini verip,

— Burası randevu evidir, acele gelin, yetişin! dedim, telefonu kapadım.

Adam,

— Şimdi gelirler, dedi, benim de soyunmam icap eder.

— O neden? diye sordum.

— Siz yatakta, ben giyinik olur mu? Sonra kocanızı inandıramayız. Bu kaçıncısı bilmez miyim: Kocaları inandırmak kolay olmuyor.

— Soyun ama, bana bir adım yaklaşırsan, sonra karışmam... dedim

— Siz hiç karışmayın... dedi.

Adam da soyundu. Vücudu hiç de fena değil. Hattâ güzel bile denilebilir. Sakın baktığımı sanma ha!.. Bakmadım, hiç bakar mıyım.. Aynadan görüyorum.

Beklemeğe başladık. On dakika, on beş dakika geçti. Evi basan masan yok... Bir daha telefonu açtım:

— Hani gelecektiniz. Neye gelmediniz? Yarım saattir sizi bekliyorum, dedim.

Telefondaki adam,

— Neresi orası? dedi.

Bir daha adresi söyledim. Ayrıca kolay bulsunlar diye de tarif ettim. Bekle bekle, basan yok... Yavaş yavaş canım sıkılmaya başladı. Adam,

— Ben böyle çıplak üsüdüm, zatürree olacağım. Müsaadenizle hanımefendi, artık yatağa giriyorum, dedi.

— Gir ama arkanı dön, dedim.

Adam da yatağa girdi. Ben bir daha telefon ettim.

— Ayol, hani gelecektiniz?

— Nereye?

— Demin siz bana geleceğiz diye söz vermediniz mi? Adresini verdiğim yer randevu evidir.

Telefondaki ses telâşlandı:

— Aman adresi bir daha verin?

— Kaç defa vereceğim canım?

Bir daha adresi verdim.

Bekle bekle kimse gelmez. Bir daha telefonu açtım:

— Ayol basacaksanız basın artık şu evi...

— Neresi orası?

Bir daha adresi verdim. Heyecandan tirtir titriyorum. Hadi Ahlâk Zabıtası gelmiyor, ya kocam neden gelmez? Betüş ona dışardan telefon edecekti. Duyar duymaz hemen koşup gelmesi lâzımdı. Ne kocam geliyor, ne ahlâk zabıtası...

Birden telefonun zili çalınca korkup hopladım. Bana, şaşkınlıktan kapının zili çalınmış gibi geldi. «Eyvah, basıldık!..» diye bağırdım. Yanı başımda yatan adam «Ne korkuyorsunuz Hanımefendi, biz buraya basılmaya geldik. Telefon zili korkmayın...» dedi. Aklım başıma geldi, alıcıyı kaldırdım. Telefon eden Betül'müş.

— Ne yaptın Betüs, işler yolunda mı? diye sordum.

— Ayol, bir türlü kocanı bulamıyorum, dedi.

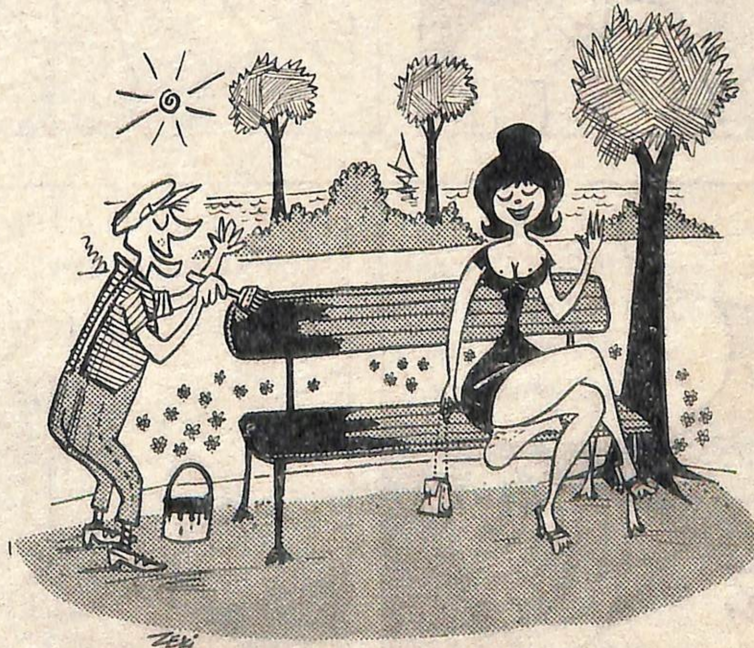
— Bu saatte yazıhanesinde bulunur.

— Yazıhanesini bulamıyorum ki.. Telefon hatlarında gene karışıklık var. Senin kocanın telefon numarasını çeviriyorum, hep başka yerler çıkıyor. İki saattir telefonun başındayım. Kaç kişiye telefon ettim. Karınız filân yerdeki randevu evinde diye adres verdim. Telefonda konuşan heriflerin seslerini bir duysaydın, gülmekten ölürdün; boğuluyormuş gibi... Kimisi ağladı, kimisi inledi, kimisi bağırdı, kimisi de küfür etti... Kimisinin hiç sesi çıkmadı. Neden sonra telefon ettiğim adamların kocan olmadığını anladım. Adamın birisi «Yanlış hanımefendi, benim karım randevu evinde basılamaz, çünkü bekârım. Numarayı yanlış çevirmişsiniz» dedi de aklım başıma geldi. Ben de artık, karşıma kocan çıkmayınca, sizin olduğunuz yerin adresini vermiyeceğim.

— Peki, ne olacak?

— Bekle biraz daha... Kocanı bulmağa çalışıyorum. Sen ne yaptın?

(Arkası var)

— Gel de bugünkü işini yarına bırakma!

POLİS KÖPEĞİ

ZOSÇENKO'dan

ERGİN ORTAÇ

TÜCCAR Jeremiej Babkin'in pahalı bir kürkü çalınmıştı. Çılgına dönen tüccar:

— Hırsızı bulup yüzüne tükürmek için varımı yoğumu vermeğe hazırım!

Diye bağırıp dururken, dükkânın önünde toplanan kalabalık da neticenin ne olacağını merakla bekliyordu.

Aradan biraz geçtikten sonra, bir polis, tasmasını elinde güç zaptettiği köpeğiyle kalabalığı yararak olay yerine gelmişti.

Polis köpeği, hırsızın izini bulabilmek için sivri burnuyla durmadan yerleri kokluyor, dükkânın içinde dört dönüp duruyordu.

Nihayet polisin «pst...» diye işaret vermesi üzerine de, kulaklarını dikip kapıya doğru koştu.

Polis köpeğinin dışarıya fırlamasıyla, dışarda toplanan kalabalıktaki heyecan da son haddini bulmuştu. İri yarı polis köpeği, sivri burnuyla havayı kokladıktan sonra, birdenbire kalabalığın arasında bulunan Thekla Teyzenin üzerine doğru yürüdü.

Azgın köpeğin geldiğini gören Thekla Teyze, kalabalığın arasına karışıp savuşmak istediyse de başaramadı... Köpek yetişip eteğine yapışmıştı bir kere. Thekla Teyze diz çökmüş,

— Peki söyliyeceğim, ama ne olur kurtarın önce beni şu pis hayvandan...

Diye yalvarıp duruyordu. Polis, köpeğini güçlükle bir kenara çektikten sonra, Thekla Teyze iki gözü iki çeşme:

— Komşumdan çaldığım iki tencereyle, kahve değirmenini, mutfaktaki dolaba saklamıştım... Diye suçunu itiraf ediyordu ki, kalabalığın arasından homurdanmayla birlikte, sesler yükseldi:

— Peki ya kürk, kürk nerede?..

Thekla Teyze tekrar yere diz çöküp:

— Kürkten haberim yok, Tanrı şahidim olsun bilmiyorum... Cezama razıyım, neyse cezam verin...

Diye yalvarmağa başlamıştı. Polis, Thekla Teyzeyle uğraşa dursun, iri yarı köpek başka izler peşinde koşmağa başlamıştı bile. Hayvan bir iki defa havayı kokladıktan sonra, koşup 5 numaralı evin sahibini paçasından yakalayıvermişti. Korkudan gözleri faltaşı gibi açılan ev sahibi, bir yandan paçasını kurtarmağa çabalıyor, diğer yandan da:

— Şeytana uyup kiracılardan fazla su parası aldım, diye herkesin önünde suçunu itiraf ediyordu. Bunu duyan 5 numaralı evin kiracıları, ev sahibini tartaklayıp dururlarken, polis köpeği de başka bir iz üzerine düşmüşüt. Etrafında yarım bir daire çizdikten sonra bir hamleyle 7 numaralı evde oturan adamın postalına yapışmıştı. Adam güçlü kuvvetli olmasına rağmen köpekle baş edemiyordu. Nihayet okkalı bir küfür savurduktan sonra:

— Ben, dedi, asker kaçağıyım... Yaşımı küçültüp askere gitmedim. Halk şaşırmış yarı korku, yarı hayretle polis köpeğine bakıyordu. Herkesin foyası meydana çıkacaktı bu gidişle.

Tüccar Jeremiej Babkin'in de benzi sararmıştı... Etrafına şaşkın şaşkın bakındıktan sonra kesesinden çıkardığı parayı polise uzatıp:

— Al şunu dedi. Ben kürkten vazgeçtim.. zararı yok... Köpeğini de al cehennemin dibine götür.

Ama, geç kalmıştı Jeremiej Bobkin... Köpek, tüccara ters ters bakıp hırlamağa başlamıştı. Korkudan Jeremiej Bobkin'in şaşı olmıyan gözü de şaşılaşmıştı şimdi. Bir adım geri atmak istemesiyle, köpeğin üzerine atlaması bir olmuştu.

Tüccar:

— Aman yetişin!.. Çalınan kürk benim değildi zaten, ben de onu kardeşimden araklamıştım.. Kurtarın beni bu pis hayvandan... Diye bağırıyordu.

Ortalık şimdi iyice karışmıştı. Herkes paçasını kurtarmak için sağa sola kaçışıyordu. Polis köpeği artık havayı koklıyacak vakit bile bulamadan rastgele önüne çıkana ikişer üçer saldırıp eteklere, postallara, paçalara yapışıp duruyor, hepsinin suçlarını teker, teker itiraf ettiriyordu.

Kimler vardı kimler!... Zimmetine para geçiren memurlar... Kocalarını aldatan kadınlar... Sahtekârlar, yalancılar, hırsızlar ve daha birçok günahkârlar.

Kaçabilen, paçayı kurtaran kurtarmış, ortalıkta polis ile köpeğinden başka hiç kimse kalmamıştı.

Birdenbire iri yarı köpek ağzından salyalar saçarak polisin üzerine doğru yürüyünce, polis korkudan sararıp diz çöküvermiş ve titreye titreye:

— Isır, ısır demişti, ben de suçluyum... Yemin için verilen ödeneğin yarısını cebime atmıştım çünkü... Isır, ne kadar ısırsan hakkındır.

Çeviren: Ergin ORTAÇ

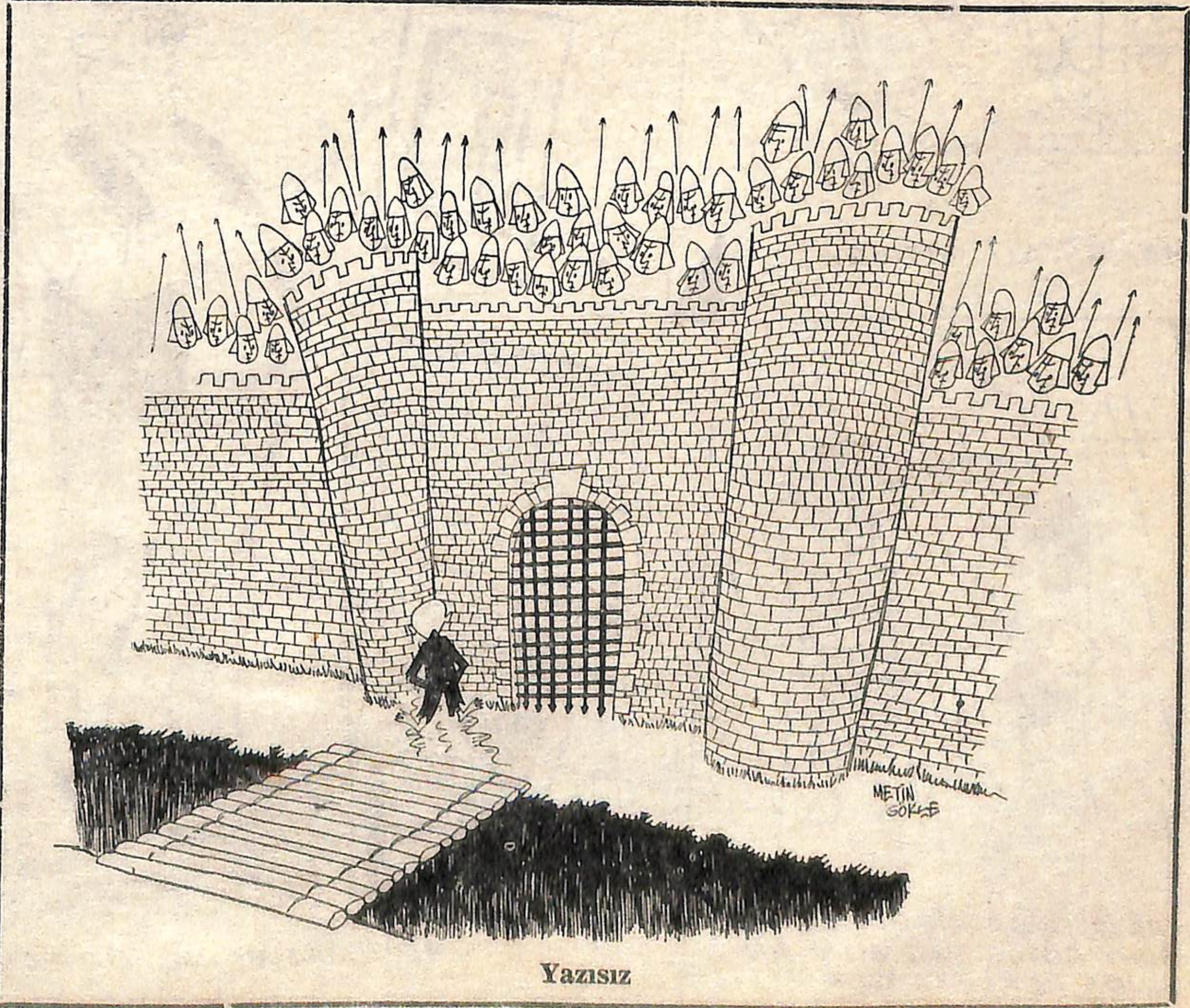

Politika

Bu hikâye demirperde gerisi memleketlerinden birinde geçer. Akşam üstleri «Kızıl Köşe» barı civarında çalışan işçi ve memurlarla dolardı. Hep aynı insanların uğradığı bu barda müşteriler daima votkalarını yudumlarken partinin gazetesini okurlardı...

Bu akşam da, köşedeki masaya iki işçi karşılıklı oturmuşlar, bir kelime bile söylemeden birbirlerine esrarlı, garip bir şekilde bakıyorlar, arada sırada da ümitsizce iç geçiriyorlardı. Barın sahibi bu iki müşteriyi bir müddet göz hapsine aldıktan sonra, yanlarına yaklaştı:

— Yoldaşlar, dedi. Bu böyle devam edemez! Biliyorsunuz ki politikadan bahsetmek kat'i surette yasaktır!...

Yazısız

Dünya Karikatürleri

-GİREBİLİRSİNİZ, DAHA YIKANMIYORUM!..

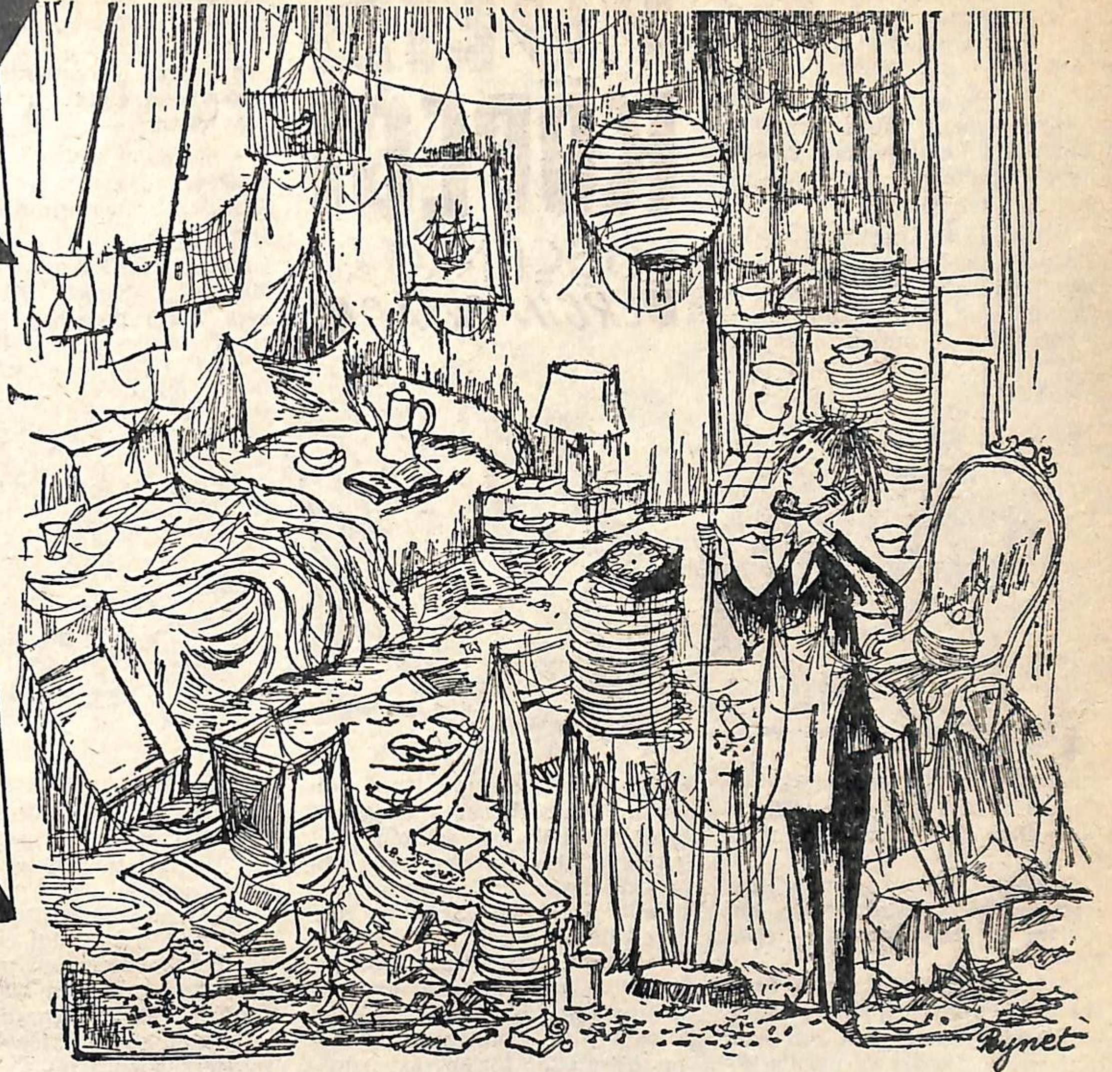
SÜSLEME SALONU

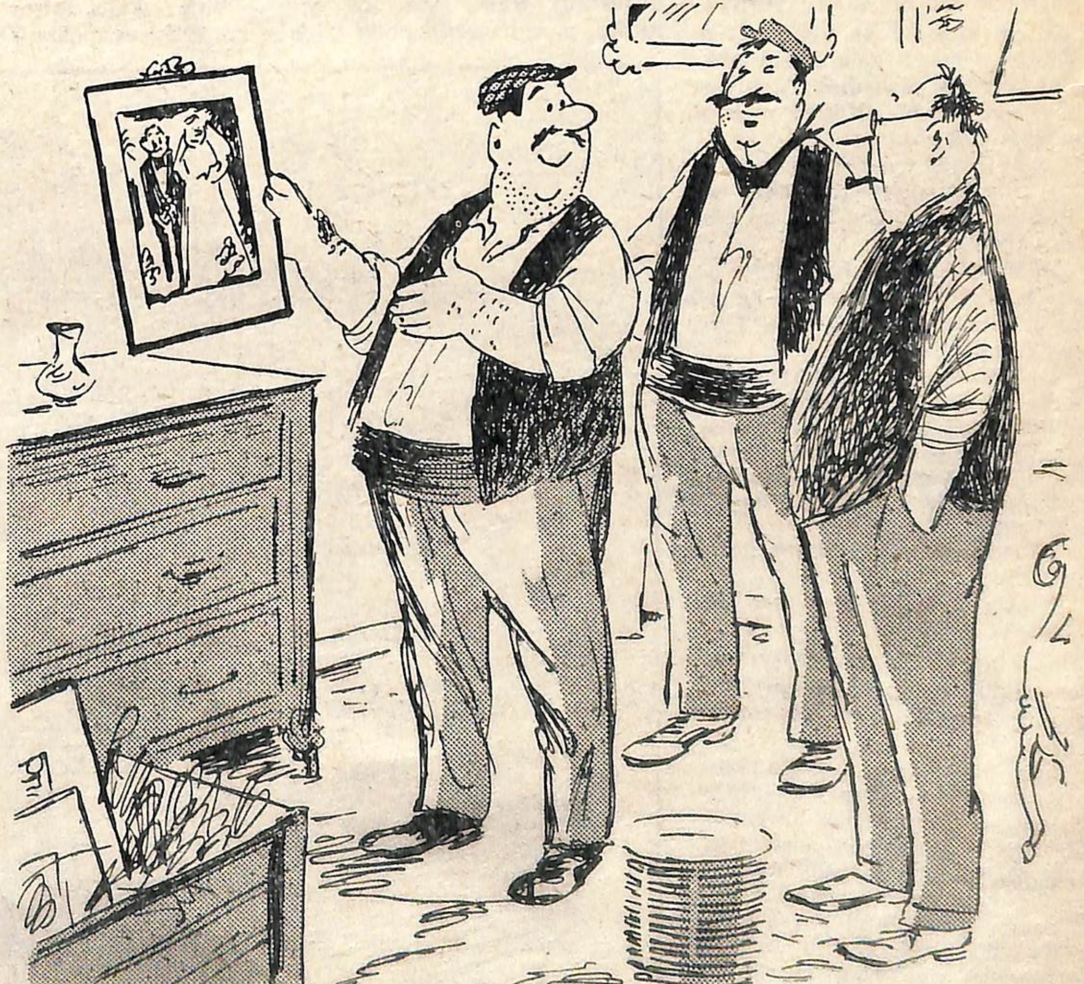
MEKSİKALI GENERAL!..

-HAYATIMDA HİÇ BİR ERKEK BENİ BÖYLE YAĞMUR ALTINDA BEKLETMEDİ!..

-ÇABUK GEL SEVGİLİM, SANA SON DERECE İHTİYACIM VAR!.

-BUNU DA MI GÖTÜRECEKSİNİZ?..

(Reklâmcılık: 1115—63)

"BASIN İLÂN KURUMU"

Genel Müdürlük
Cağaloğlu, Türk Ocağı Caddesi No. 1
İstanbul
Telefon : 22 43 84 - 22 43 85
Telgraf Adresi : BASIN KURUMU

ŞUBELER	DIŞ MUHABİRLER	
İstanbul	A.B.D.	İsveç
Ankara	Almanya (Federal)	İsviçre
İzmir	Almanya	İtalya
Adana	Avusturya	Japonya
Bursa	Avustralya	Lübnan
Diyarbakır	Belçika	Macaristan
Erzurum	Bulgaristan	Norveç
Eskişehir	Çekoslovakya	Pakistan
Konya	Danimarka	Polonya
Zonguldak	Fransa	Portekiz
	Hollanda	Romanya
	İngiltere	Yugoslavya
	İspanya	Yunanistan
	İsrail	

(Basın: 4505—64)

İSTİKBALDEKİ GÜVENİNİZİ

AKBANK
İKRAMİYELİ TEVDİAT
CÜZDANI SAĞLAR

AKBANK

(AK—65)

En güzel Türkçenin en güzel şiirleri:

Gönülden Sesler

Orhan Seyfi Orhon

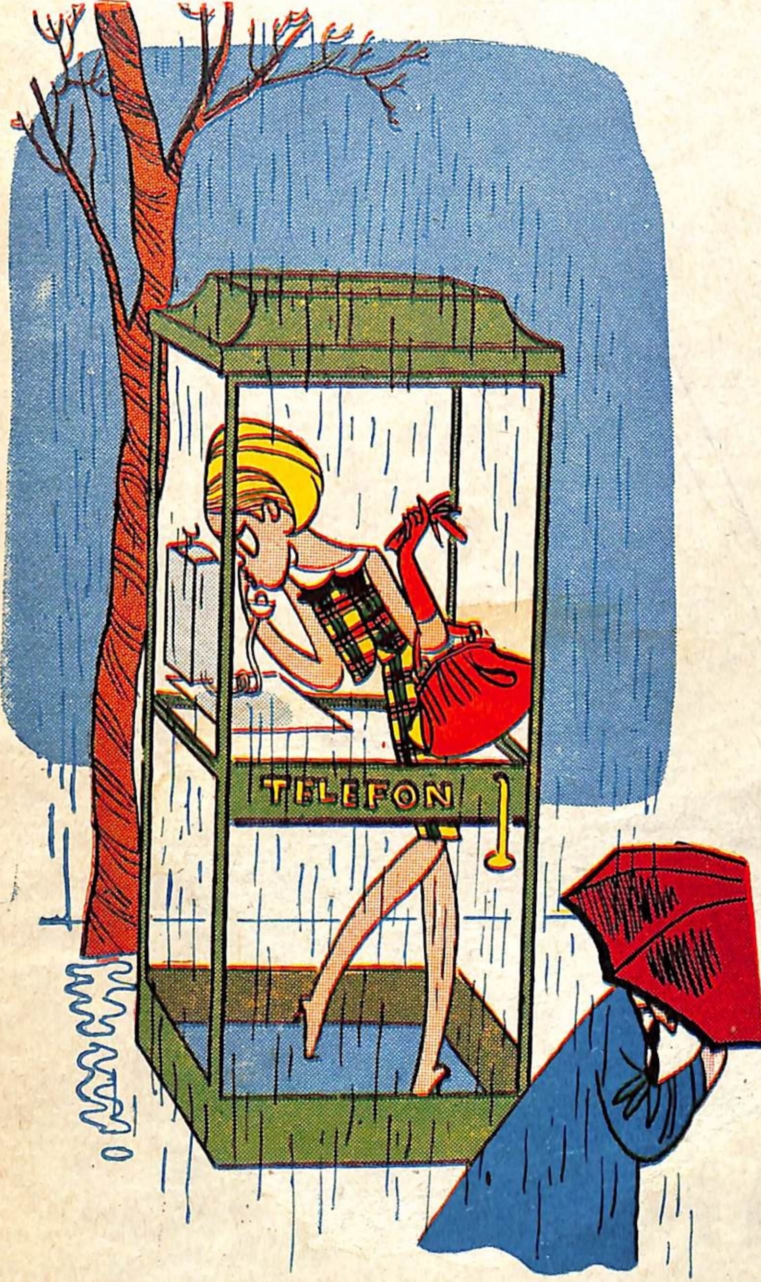
Bütün kitapçılarda arayınız.

En iyi kâğıt, karton kapak, beş renkli kuşe gömlek, iplik dikiş. Fiatı 750 kuruş

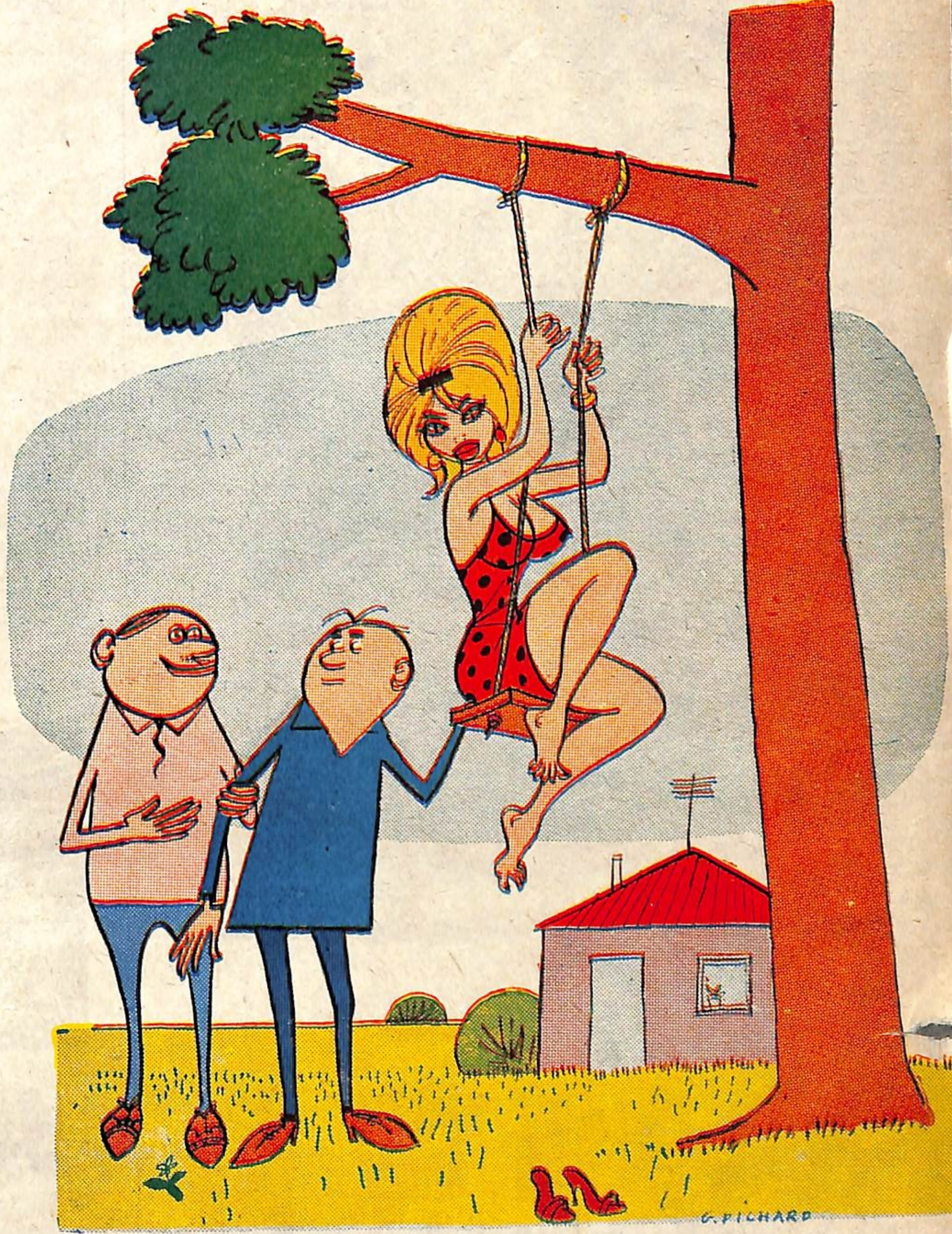
AKBABA YAYINEVİ, Divanyolu, Klodfarer caddesi, No: 8—10
Ferhan BOZKURT, Ankara caddesi Kebeci han, İSTANBUL.

(AK—66)

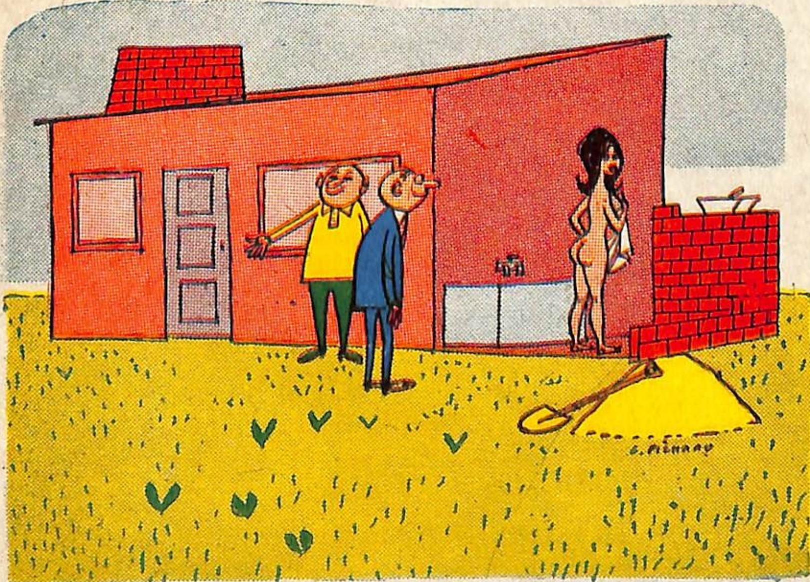
Akbaba

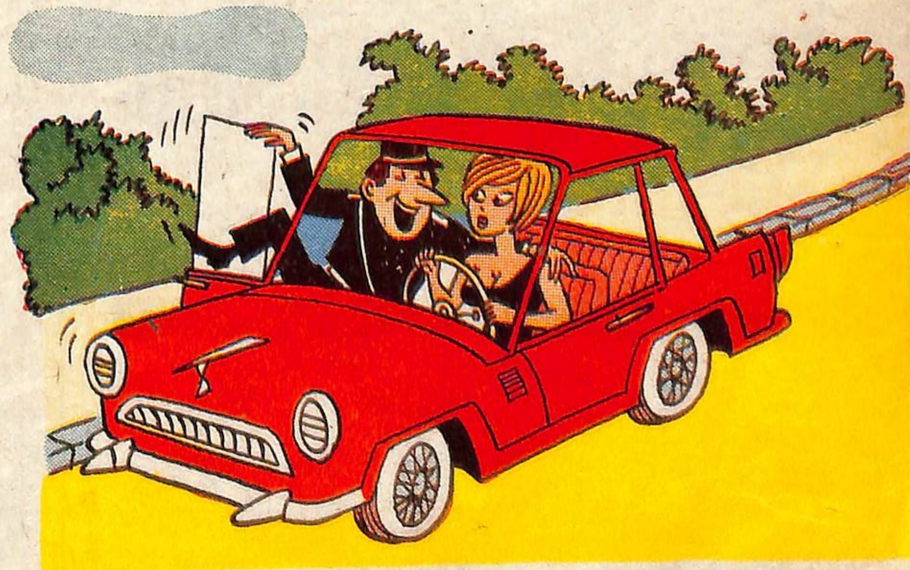

-ÇABUK ŞEMSİYE GETİR.. BEN TELE-
FON KULÜBESİNDE BEKLİYORUM!

-ULAN ENAYİ, SALINCAK SALLIYACAĞINA
NASIL GOL SALLIYORLAR, RADYOYU DİNLE!..

-BANYOYU GÖSTEREMEM... DAHA BİTMEDİ!

-MADEM Kİ EHLİYETİNİZ YOK, SİZİ EVİNİZE
BEN GÖTÜREYİM!..